

Geschiedenis van de christelijke kerk

De profetische geschiedenis van het christendom

Openbaring 2 - 3

Inleiding

God heeft ons in zijn Woord alle dingen, die Hij goedgevond, dat wij weten zouden, medegedeeld: Zijn raadsbesluiten vóór de grondlegging van de wereld; zijn plannen van verlossing en van overwinning over het kwaad en over zijn grote vijand, de satan; zijn welbehagen in en zijn verheerlijking door zijn Zoon Jezus Christus; zijn macht en majesteit in de schepping; zijn liefde en genade in de redding van zondaren; zijn wegen met zijn volk; met één woord al wat in zijn hart geweest is en is, en al wat Hij gedaan heeft en doen zal, totdat op de nieuwe aarde en in de nieuwen hemel elk spoor van de zonde zal zijn verdwenen, alle vijanden zullen overwonnen zijn, en Christus, de Zoon zijner liefde, het middelpunt aller dingen, het voorwerp van aanbidding van engelen en mensen, en de machthebber over de verlorenen zijn zal.

Maar in dat Woord wordt ons ook medegedeeld, wie de mens was en is; wat hij deed en doen zal; hoe hij door God op alle mogelijke wijzen is op de proef gesteld, maar steeds als een vijand van God zich heeft geopenbaard; hoe God hem in allerlei verhoudingen heeft gesteld, en hem allerlei dingen heeft opgedragen, doch hoe hij steeds heeft gefaald, zodat alles door hem is bedorven geworden. Daardoor is dat

Woord de spiegel, waarin wij onszelf leren kennen; het tweesnijdend zwaard, door 't welk wij geoordeeld worden; de lamp voor onzen voet en het licht op ons pad.

Deze overwegingen leiden ons vanzelf tot het vermoeden, dat wij in Gods Woord een geschiedenis van de christelijke kerk op aarde zullen vinden. Het zou toch wel vreemd en onbegrijpelijk zijn, dat, waar de Heer ons de geschiedenis van zijn volk Israël in het verleden en in de toekomst heeft medegedeeld; waar Hij ons de opstand van de volken onder aanvoering van de satan heeft geschilderd; waar Hij ons een volledig overzicht heeft gegeven van de toekomstige gebeurtenissen, Hij de geschiedenis van de christelijke kerk met stilzwijgen zou voorbijgegaan zijn. Ieder, die een weinig nadenkt, zal moeten zeggen, dat zulks onmogelijk het geval zijn kan. Maar die zal tevens begrijpen, dat deze geschiedenis niet anders dan een profetische zijn kan; en op zulk een wijze moet voorgesteld zijn, dat het eerst na de vervulling mogelijk is de juistheid van de beschrijving te vatten. Profetisch moet die geschiedenis zijn, daar in de tijd, dat de boeken van het Nieuwe Testament werden geschreven, de gemeente haar loopbaan op aarde eerst begon; en de wijze van voorstelling moest zodanig wezen, dat er voor de gemeente geen aanleiding kon gevonden worden om van de roeping, welke haar was voorgesteld, af te wijken en in hare verantwoordelijkheid te falen.

Welnu, de Heer heeft ons zulk een profetische geschiedenis van de christelijke kerk op aarde gegeven in de brieven aan de zeven gemeenten in Klein-Azië, welke wij in het tweede en derde hoofdstuk van Openbaring lezen. Het bewijs daarvoor wens ik in de volgende bladzijden te leveren; terwijl ik in enige achtereenvolgende nummers bij elk van deze zeven brieven hoop stil te staan, en hun inhoud uitvoerig hoop te verklaren.

Vooraf moeten wij evenwel onze aandacht bepalen bij de wijze, waarop ons de gemeente van de Heer in de Schrift wordt voorgesteld.

De gemeente is het lichaam van Christus. De verheerlijkte Heer is haar Hoofd. Op de weg naar Damaskus werd dit reeds aan Saulus getoond. Hij, die de heftige vervolger van de Christenen aan Gods rechterhand gezeten zag, en zijn verachte en vervolgte discipelen waren één. "Saul, Saul! wat vervolgt gij mij!" Van deze heerlijke waarheid werd Paulus de prediker. In de brief aan de Efeziërs zegt hij, dat God Christus aan zijn rechterhand in de hemel verheven heeft boven alle overheid, en gezag, en macht, en heerschappij, en alle dingen aan zijn voeten heeft onderworpen, en Hem als hoofd boven alle dingen gegeven heeft aan de gemeente, die zijn lichaam is, en bijgevolg genoemd wordt de volheid desgenen, die alles in allen vervult." (Ef. 1:20-23.) Voor de opbouw van dit lichaam van

Christus heeft God gaven geschonken, opdat alle leden van dat lichaam zouden opwassen tot hem, die het hoofd is, Christus, uit wie het hele lichaam, tezamen gevoegd en verbonden door alle ondersteunende geledingen, naar de werking van elk deel in zijn maat, de wasdom van het lichaam bewerkt. (Ef. 4:7-16.) Het is juist zóó, als bij het opgroeien van een kind; het lichaam is daar, elk lid is op zijn plaats, alle organen zijn aanwezig, en het groeit op tot de volle statuur van de volwassen man.

Maar de Gemeente is ook het huis Gods. Dat huis is gebouwd op het fundament van apostelen en profeten, terwijl Jezus Christus zelf hoeksteen is. Dit gebouw wast, wél tezamen gevoegd, op tot een heiligen tempel in de Heer. (Ef. 2: 19-22.) Gekomen tot Christus, als tot een levenden steen, die wel door de mensen verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar is, worden wij als levende stenen opgebouwd tot een geestelijk huis. (1 Petr. 2: 4, 5.)

Deze gemeente nu, door de Heiligen Geest op aarde gevormd tot het lichaam van Christus en tot een woonstede Gods in de Geest, is verantwoordelijk om hier beneden de heerlijkheid van haar Hoofd en Heer te handhaven en te openbaren. In het midden van een verdwaald en verdorven geslacht moet zij schijnen als een licht in de wereld, verkondigende de deugden van Hem, die haar uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht. (Fil. 3: 15; 1 Petr. 2: 9.) Of zoals Paulus in 2 Korintiërs 3 zich uitdrukt: "Als die openbaar zijt, dat gij een brief van Christus zijt, gekend en gelezen door alle mensen." De gemeente, die Christus naar het vlees niet heeft gekend, en Hem alleen kent als de door de mensen verworpene, maar door God in de hemel aangenomene, moet, gescheiden van de wereld, in eenheid van het geloof en van de liefde, door één Geest tot één lichaam gedoopt, de uitdrukking zijn hier beneden van het leven en de heerlijkheid van haar onzichtbaar Hoofd. Jezus zegt in zijn gebed in Johannes 17: "Opdat zij één zijn, opdat de wereld gelooft, dat Gij mij gezonden hebt." En Paulus zegt, dat de gemeente voor alle mensen behoort te wezen een aanbevelingsbrief van Christus.

Heeft de gemeente aan deze verantwoordelijkheid voldaan? Helaas, neen! Wij weten dit allen. Dit behoeft niet bewezen te worden; het is zo klaar als de dag. Waarover ook verschil onder de gelovigen moge bestaan, hierover zeker niet, dat de gemeente van de Heer in geen enkel opzicht aan hare roeping beantwoord en in elk opzicht in hare verantwoordelijkheid gefaald heeft. Verdeeld en verscheurd, door allerlei sekten en ketterijen bedorven, verenigd met de wereld, onder de macht van de koningen dezer aarde, is zij geen brief van Christus, en heeft zij opgehouden de handhaafster van de waarheid en van de heerlijkheid van Christus te zijn.

Ik spreek hier natuurlijk over de gemeente in haar geheel, zoals zij zich thans op aarde vertoont, over de algemene christelijke kerk, of, wilt gij, over de Christenheid, tot welke alle kerken en allen, die de naam van Christus dragen, behoren. Die gemeente gaat het oordeel tegemoet. Dit verandert niets aan Gods genade. Zijn plannen en gedachten kunnen door de zonde en de afval van mensen niet verhinderd worden. Christus zal eenmaal zijn lichaam, wèl tezamen gevoegd en verbonden, in zijn heerlijkheid opnemen. God zal zijn geestelijk huis, uit levende stenen samengesteld, voltooid zien. Wat Hij werkt, blijft bestaan, en kan niet bedorven worden. Maar al wat de mensen hebben gebouwd, wordt door het vuur beproefd, en vergaat en verdwijnt, als het niet proefhoudend bevonden wordt. (1 Kor. 3.)

Een geschiedenis van de christelijke kerk kan derhalve niets anders zijn dan de geschiedenis van het verval en de afval dier kerk, eindigende in het oordeel van de Heer; terwijl Gods onveranderlijke liefde en trouw in alle perioden dier geschiedenis uitblinkt, en de persoonlijke getrouwheid van de weinige ware gelovigen, de leden van Christus' lichaam, de ziel verkwikt. Zulk een geschiedenis te bezitten, geschreven niet door de pen van feilbare mensen, maar door de onfeilbare pen van de Heilige Geest, is een onuitsprekelijk voorrecht. Zij geeft ons de beoordeling door God zelve van al wat in de gemeente van het begin af plaats vond; zij stelt de beginselen, die in haar werkten, in het ware licht; zij doet ons de macht van de natuur en het vlees aanschouwen; zij bewaart ons voor vergoelijking van het kwaad, voor verheerlijking van de mens en voor terzijdestelling van Gods werk van genade in de harten van enkele getrouwen.

Zoals ik zei, vinden wij deze geschiedenis van de christelijke kerk in de brieven aan de zeven gemeenten in Klein-Azië. Want hoewel wij bij de beschouwing en de bestudering van deze brieven in het oog moeten houden, dat de gemeenten, tot wie de Heer zich richt, toentertijd in de toestand waren, welke in elk van deze brieven beschreven wordt; en tevens dat zij onderwijs bevatten voor alle heiligen, in alle eeuwen, en toepasselijk zijn op allen, die oren hebben om te horen en een hart om te verstaan; zo zijn zij toch hoofdzakelijk geschreven en ons medegedeeld, omdat zij een profetische beschrijving bevatten van de verschillende opeenvolgende perioden van de geschiedenis van de christelijke kerk op aarde, van de dagen van Johannes af tot aan het einde, wanneer zij door de Heer uit zijn mond zal worden gespuwd.

De bewijzen hiervoor zijn duidelijk genoeg. De Openbaring is van het begin tot het einde een profetisch boek. In het derde vers wordt gezegd: "Welgelukzalig hij, die leest, en zij, die horen de woorden van de profetie, en die bewaren hetgeen daarin

geschreven is; want de tijd is nabij!" Tot deze profetie behoort dus ook de inhoud van de zeven Brieven.

Toen Johannes op de dag van de Heer in de Geest, in geestverrukking, was, werd tot hem gezegd: "Hetgeen gij ziet, schrijf dat in een boek, en zend dat boek aan de zeven gemeenten." De brieven aan de zeven gemeenten werden dus niet elk afzonderlijk gezonden aan de gemeente, aan welke hij gericht was, zoals zulks met de brieven van Paulus het geval was, maar werden alle zeven geschreven in een boek - het boek van de Openbaring, en dit boek werd aan die zeven gemeenten gezonden. Hieruit volgt, dat deze brieven een heel ander doel hadden dan de andere brieven, en tevens dat zij gezamenlijk één geheel vormen, en achtereenvolgens moeten worden gelezen.

Dit blijkt nog nader uit de verdeling van het boek. De Heer zelf heeft die verdeling gegeven, en ons daardoor voor elke willekeurige verklaring gevrijwaard. "Schrijf dan hetgeen gij gezien hebt, en hetgeen is, en hetgeen geschieden zal na deze dingen." De Openbaring bevat dus drie afdelingen.

1. *Hetgeen gij gezien hebt*; dit vinden wij in Hoofdstuk 1, en is de beschrijving van de verschijning van Jezus als de Rechter van de hele aarde.
2. *Hetgeen is*; dit wordt ons gegeven in Hoofdstuk 2 en 3, en bevat dus de zeven brieven aan de zeven gemeenten in Klein-Azië.
3. *Hetgeen geschieden zal na deze dingen*; namelijk na de dingen, die in de vorige afdeling beschreven zijn. Dit lezen wij in het overige gedeelte van de Openbaring van Hoofdstuk 4 - 21.

Hieruit blijkt dus, dat de zeven Brieven een deel uitmaken van het geheel van de Openbaring, en waar dit gehele boek een boek van de profetie is, zo zijn ook de zeven Brieven profetisch, en kunnen niet anders dan een profetische beschrijving bevatten van de geschiedenis van de christelijke kerk op aarde. Hetwelk nog nader bevestigd wordt door de overweging, dat de derde afdeling begint met een voorstelling van de heerlijkheid van de Heer en zijner heiligen in de hemel, terwijl daarna de beschrijving volgt van al de oordelen, die aan Jezus' komst op aarde voorafgaan, en van de eindelijke en volkomen overwinning van de Koning der koningen over alle machten van de vijand.

Doch behalve uit de inhoud van de Openbaring en uit de plaats, welke de zeven Brieven in dat boek van de profetie innemen, blijkt het ook uit de inhoud van de zeven Brieven zelve, dat de Heer ons daarin een profetische geschiedenis van de christelijke kerk op aarde gegeven heeft. Aan de drie bewijzen, ontleend aan de Geschiedenis van de christelijke kerk

algemene beschouwing van de Openbaring, kunnen wij vier andere toevoegen, aan de inhoud van de brieven zelve ontleend.

Wie de profetie in het algemeen, en die van de Openbaring in het bijzonder, bestudeerd heeft, weet, dat het getal *zeven* een bijzondere plaats inneemt en een bijzondere betekenis heeft. Het is, om zo te spreken, het getal van de volmaaktheid. Er zijn *zeven* Geesten; de eenheid van de gemeente is *zevenvoudig*; er waren *zeven* lampen aan de kandelaar in de tabernakel. In de Openbaring lezen wij van een boek met *zeven* zegelen verzegeld, van *zeven* bazuinen en *zeven* schalen. Zo zijn er ook *zeven* brieven aan *zeven* gemeenten. Hieruit blijkt duidelijk, dat wij hier met een profetische voorstelling van dingen te doen hebben; en dan is het bij enig nadenken gemakkelijk te begrijpen, dat ons in die *zeven* Brieven de volledige openbaring van Gods gedachte omtrent de gemeente als verantwoordelijk lichaam op aarde is geschonken.

Bedenken wij nu daarbij, dat er meer gemeenten op aarde waren dan de *zeven*, die hier genoemd worden, (denk b.v. aan Filippi, Kolosse en Thessalonika), dan wordt het ons duidelijk, dat *déze* door de Heer genomen en de anderen weggelaten zijn, omdat deze *zeven* zich in toestanden bevonden, welke de Heilige Geest kon gebruiken en noodig had, om ons een volledige schildering te kunnen geven van de geschiedenis van de christelijke kerk op aarde in hare op elkaar volgende perioden.

Dit toch is duidelijk, dat in deze *zeven* brieven geen spraak wezen kan van een beschrijving van de toestand van de gemeente op aarde in één en denzelfden tijd. Om één voorbeeld te noemen: het is geheel onmogelijk, dat de toestand van Filadelfia en Laodicéa tegelijk kan bestaan als beschrijving van de algemene toestand van de kerk in een gegeven ogenblik. In Filadelfia toch wordt in het geheel geen berisping gegeven, terwijl er voor Laodicéa geen hoop meer is, daar zij uit de mond van de Heer zal gespuwd worden. Laodicéa kan er niet zijn, zolang Filadelfia nog bestaat. En bijgevolg hebben wij in deze *zeven* Brieven een schildering van de opeenvolgende tijdperken van de geschiedenis van de christelijke kerk, van het begin tot aan het einde dezer bedeling; - de verschillende gedaanten, die zij in deze wereld zou aannemen, totdat de Heer haar als iets walgelijks uit zijn mond spuwen zal.

Als ik nu nog als *zevende* bewijs aanvoer, dat de Heer bij het schrijven dezer brieven een vast plan voor ogen had, dan is mijne bewijsvoering volledig. Het zal ieder, die deze Brieven achtereenvolgens leest, terstond opvallen, dat in al deze brieven met uitzondering van die aan Filadelfia een toestand van verval en afval beschreven wordt, welke het eindelijk oordeel van de Heer ten gevolge heeft; en tevens zal het

daarbij ieder duidelijk worden, dat het kwaad, 't welk heel klein, nauwelijks merkbaar, alleen door het oog van de Heer opgemerkt, begint, langzamerhand toeneemt, totdat er niets anders dan het oordeel overblijft. In Efeze begonnen niet het verlaten van de eerste liefde, wordt het door de vervolgingen (Smyrna) niet tegengehouden, maar openbaart het zich in Pergamus als de openlijke verbinding van de gemeente met de wereld, waaruit de dwaling en afgoderij van Thyatire voortkomt. Uit de opneming van de wereld in de gemeente in de derde eeuw onder Constantijn de Grote ontstond langzamerhand de Roomse kerk, die eeuwen lang over de hele Christenheid heerste, en die, hoewel haar door de Hervorming tijd gegeven is, zich te bekeren, zich niet bekeerd heeft; maar in plaats van beter slimmer is geworden, en daarom het schrikkelijk oordeel tegemoet gaat. De Protestantse kerk, in Sardis beschreven, hoewel van de dwalingen van de Roomse kerk genezen, is geestelijk dood, en gaat, nadat in Filadelfia de ware gemeente, Jezus' Bruid, in de hemel is opgenomen, evenzeer het oordeel tegemoet; zij wordt uit de mond van de Heer gespuwd.

Dit laatste bewijs leidt mij vanzelf tot de belangrijke opmerking, die ons een nieuwe proef geeft van het profetisch karakter dezer Brieven, dat wij deze zeven Brieven op drieërlei wijze kunnen verdelen. De eerste verdeling, die het meest voor de hand ligt, is, dat de eerste drie brieven bij elkander behoren, en de vier anderen te samengaan. In de brieven aan Efeze, Smyrna en Pergamus komen de woorden: "Wie oren heeft, die hore, wat de Geest tot de gemeenten zegt," vóór de beloften, en worden dus tot de gehele gemeente gericht; terwijl toen het gebleken was, dat de gemeente als zodanig zich niet bekeerde, maar veeleer van kwaad tot erger voortging, deze woorden in de vier volgende brieven alleen gesproken worden tot de weinige getrouwen, aan wie uitsluitend de beloften worden gegeven.

Doch behalve deze verdeling zijn er nog twee andere te maken, die door de loop van de gebeurtenissen, zoals die in deze brieven voorgesteld wordt, worden aangegeven. Het kwaad in Efeze begonnen, neemt langzamerhand toe en bereikt in Thyatire zijn toppunt, zodat het eindoordeel over de Roomse kerk wordt uitgesproken. Daarna volgt in Sardis de beschrijving van de dode toestand van het protestantisme, in Filadelfia van de ware gemeente, en in Laodicea van het naamchristendom. Naar deze verdeling behoren de eerste vier en de laatste drie bijeen; terwijl ook aan Thyatire een afzonderlijke plaats kan worden aangewezen, als openbarende het toppunt van de boosheid, 't welk dan wordt voorafgegaan door de drie eersten, en gevolgd, door de drie laatsten.

De Heer, onze God, heeft ons derhalve in deze zeven Brieven een profetische beschrijving gegeven van de geschiedenis van de christelijke kerk op aarde; en zoals
Geschiedenis van de christelijke kerk

ik reeds opmerkte, en vanzelf spreekt, omdat al wat de Heer aan de mens heeft toevertrouwd, door de mens bedorven is, een geschiedenis van het verval en de afval van de gemeente, welke noodzakelijkerwijze door het oordeel moest worden gevolgd. Daarom worden de gemeenten als kandelaars voorgesteld. De gemeente was geroepen als een licht te schijnen in de duisternis. In deze wereld neemt zij de plaats van een lichtdrager in. Alles is in de duisternis gehuld en aan de leugen onderworpen. Zij is het licht, en zij is de pilaar en de vastigheid van de waarheid. Doch als het licht onder de korenmaat wordt gesteld, en de waarheid wordt verloochend, dan moet zij zich òf bekeren òf verdwijnen. De Heer kan dit op de duur niet dulden, hoe genadig en groot van geduld Hij ook is. Evenals Hij zijn geliefd volk Israël heeft verworpen, zo zal Hij ook de gemeente oordelen en doen verdwijnen. De takken, die tegen de natuur in de olijfbom zijn ingeënt, zullen, indien zij in het geloof niet blijven, evengoed worden afgehouden, als zulks met de natuurlijke takken het geval is geweest. (Rom. XI.) Maar evenmin als deze verwerping van Israël Gods roeping en verkiezing heeft teniet gedaan, zullen de ontrouw en de afval van de gemeente Gods raadsbesluiten omtrent het lichaam van Christus kunnen veranderen. Zijn roeping en verkiezing zijn onberouwelijk, en zijn raadsbesluiten treden in vervulling. De Heer wandelt in het midden van de zeven gouden kandelaars, en beoordeelt de toestand van de gemeente. Alle dingen komen in zijn licht; alle dingen worden door zijn woord blootgelegd; en alle dingen worden naar zijn rechtvaardigheid geoordeeld. Doch Hij geeft tevens de beloften voor hen, die overwinnen. Hij kent een getrouw overblijfsel. Dit overblijfsel ontvangt de heerlijkheid en de heerschappij, terwijl de massa van de naamchristenen door het zwaard omgebracht, òf uit de mond van de Heer gespuwd worden. Gelukkig hij, die de Heer in waarheid toebehoort, die waarlijk leeft, die, van het kwaad gescheiden, het woord zijner volharding bewaart, en de Bruidegom verwacht en tegemoet gaat!

Het verlaten van de eerste liefde.

Openbaring 2:1-7

De profetische geschiedenis van de christelijke kerk op aarde, door de Heer ons gegeven in de Brieven aan de zeven gemeenten in Klein-Azië, is een geschiedenis van het verval en de afval van de gemeente, welke noodzakelijkerwijze door het oordeel over de gemeente moet worden gevolgd. Dit verval is heel in het klein begonnen, slechts merkbaar voor het oog van de Heer, nam, daar de gemeente zich niet bekeerde, langzamerhand toe, om te eindigen in openbare goddeloosheid,

afgoderij en ongeloof. Van het hart zijn de uitgangen van het leven. Dit is waar in het leven van een ieder onzer, en dit wordt ook bewaarheid in de geschiedenis van de kerk. Is ons hart in gemeenschap met God, en hangen wij met vurige liefde aan Jezus, dan zal de wandel daarvan de heerlijke getuigenis dragen; terwijl daarentegen, als de liefde verkoeld, en het hart van de Heer afgeweken is, de voeten weldra van de rechten weg zullen afwijken, en de wereld en de zonde de overhand verkrijgen.

Een klein begin heeft grote gevolgen. In Gods geschiedenis van de christelijke kerk wordt ons dit duidelijk aangetoond. De gemeente te Efeze, die in de dagen van Paulus in zulk een goeden, voortreffelijke geestelijken toestand zich bevond, dat Paulus haar een brief schrijven kon, waarin hij Gods raadsbesluiten in Christus, vóór de grondlegging van de wereld genomen, kon mededelen, en het verheven standpunt van de gemeente als het lichaam van de verheerlijkten Christus kon openbaren, was aan het einde van de apostolische eeuw, in de dagen van de Apostel Johannes, toen God hem op het eiland Patmos de Openbaring van Jezus Christus schonk, uitwendig nog wel in een gunstige toestand, maar had voor het oog en het hart van de Heer Jezus verloren, wat Hem met vreugde vervullen kon.

Waren wij in die tijd in de gemeente te Efeze gekomen, wij zouden niets anders hebben kunnen doen dan ons verblijden over al de heerlijke dingen, welke wij daar zouden hebben aangetroffen. De beschrijving, welke de Heer zelf van het leven en de wandel van de gemeente geeft, laat niets te wenschen over, zodat wij geneigd zijn uit te roepen: Wat kan er meer verlangd worden! Hij zegt: "Ik weet uwe werken, en uwen arbeid, en uwe volharding, en dat gij de bozen niet kunt verdragen; en gij hebt beproefd degenen, die zeggen, dat zij apostelen zijn, en het niet zijn, en hebt hen leugenaars bevonden; en gij hebt volharding, en gij hebt verdragen om mijns naams wil, en zijt niet moede geworden." Welk een loftuiging! Uitwendig was alles in orde. Zoals het in Paulus' dagen was, zo was het nog. Hoe wel te moede zou het ons daar geweest zijn, en hoe heerlijk zou het wezen, als het overal onder de gelovigen zóó stond. En toch - hoe schoon en goed alles uitwendig zich ook voordeed, zodat er geen enkele vermaning omtrent de wandel behoefde gegeven te worden - voor het hart van Jezus ontbrak datgeen, wat de ware geur en aantrekkelijkheid aan deze goede werken verleende. De eerste liefde was verlaten; de afhankelijkheid aan Jezus' persoon was verdwenen; alles was wel zoals voorheen, maar de beweegredenen en drijfveren waren veranderd.

Dit kon de Heer alleen bemerken en gevoelen. Hij bemint zijn gemeente met een liefde sterker dan de dood. Hij gaf zich voor haar over in het lijden, aan de toorn van God, aan het oordeel over onze zonden, aan de dood, die het loon van de zonde

is. Hij verenigde haar met zich in de opstanding en de heerlijkheid. Hij leidt haar met onveranderlijke liefde en onwrikbare trouw langs het moeitevolle en gevaarlijke pad dezer woestijn, om haar straks in te voeren in de voor haar bereide woning in het Vaderhuis, waar Hij voor haar bidt, haar vertegenwoordigt, haar de Vader voorstelt, en haar met vurig verlangen wacht als deelgenote zijner heerlijkheid en vreugde. Die liefde beantwoord te zien is de begeerte en de blijdschap zijner ziel. Hij had zich in hare liefde tot Hem, in hare afhankelijkheid aan zijn Persoon vele jaren lang kunnen verheugen; maar, helaas! Dit was langzamerhand veranderd. Haar hart klopte niet meer zo vurig voor Hem. Hij was voor haar niet meer alles. Andere dingen en personen trokken haar aan. Al waren de werken dezelfde, de arbeid even vlijtig, de volharding even sterk gebleven, wat baatte Hem dit, nu het hart niet meer onverdeeld Hem toebehoorde, en de genegenheden niet meer alleen op zijn persoon gevestigd waren. Klagend moest Hij zeggen: "Maar ik heb tegen u, dat gij uwe eerste liefde hebt verlaten."

De eerste liefde, dat is geenszins de eerste vreugde. Een ziel, die met haren verloren, schuldigen toestand tot Jezus hare toevlucht genomen, en bij Hem rust en vrede, vergeving en eeuwig leven gevonden heeft, verheugt zich onuitsprekelijk. De last van de zonden is weggenomen; het verontrust geweten is gerustgesteld; de vrees voor de dood en het oordeel is verdwenen. Zij gevoelt zich in een nieuwe sfeer; zij smaakt een ongekend genot; zij springt op van vreugde. Doch dit blijft niet zoo. Na enige tijd nemen de vreugde en het genot een ander karakter aan. De opgewondenheid, die er meestal mede gepaard gaat, verdwijnt. Men wordt kalmer en rustiger. Daarom echter niet minder gelukkig, indien men ten minste bij de Heer blijft en in zijn wegen wandelt. Velen kunnen zich dit niet begrijpen, en menigeen denkt, dat hij de eerste liefde verlaten heeft, omdat de eerste vreugde verminderd is. Dit is evenwel een verkeerde gedachte. Nemen wij het voorbeeld, 't welk de Apostel gebruikt, om ons de liefde van Christus tot zijn gemeente en de gehechtheid van de gemeente aan Christus voor te stellen. Wat is de eerste liefde van een vrouw tot haar man? Is dat de vreugde, die zij smaakt, omdat zij met hem aan wie zij zich overgaf, verbonden werd? Wel neen! zult gij zeggen; die eerste vreugde kan niet blijven; wat in de beginne ongewoon en nieuw was, verliest de nieuwhed en wordt gewoonte. Maar is daarom nu de eerste liefde verdwenen? Stellig niet. Want de eerste liefde is de gehechtheid aan de persoon, die zij boven alle anderen verkoren heeft; aan wie zij zich geheel heeft toevertrouwd, in wie zij gevonden heeft, wat haar hart bekoort en aantrekt. Welnu, zo is het met Christus. De gehechtheid aan zijn persoon, die ons doet uitroepen: "Tot wie zullen wij heengaan, gij hebt de woorden van eeuwig leven?" die ons leert alle dingen schade en drek te achten bij de uitnemendheid van de kennis van Hem, die onze ziel

Geschiedenis van de christelijke kerk

bemint, zie, dat is de eerste liefde. Men vindt in Hem zijn alles. Hij alleen is heerlijk en begeerlijk voor het hart. Als de schoonste van de mensenkinderen bewondert men Hem. Niet slechts om hetgeen Hij deed en geeft, heeft men Hem lief, maar bovenal om hetgeen Hij is. Omdat Hij in zijn onvergelykelijke schoonheid, onovertreffbare liefde, onwankelbare trouw de ziel aantrekt, heeft de wereld en wat in de wereld is, alle waarde verloren. "Wie heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij niets op de aarde!" roept zij in verrukking uit.

Treffende voorbeelden dezer eerste liefde vinden wij in de Schrift. Maria van Bethanië zit aan Jezus' voeten naar zijn redenen te luisteren, stort aan Jezus' hart haar bedroefd gemoed uit, en buigt zich aan Jezus' voeten neer om de balsem harer verering over Hem uit te storten, en de feestzaal met de geur harer dienende liefde te vervullen. - Maria van Magdala, door de Heiland van de macht van de duivel verlost, kan de grafstede haars beminden Meesters niet verlaten, gelijk de discipelen Johannes en Petrus deden, vóórdat zij Hem, die zij zo vurig beminde, had wedergevonden. - Paulus, die de verheerlijkten Heer op Damaskus' heirweg had aanschouwd, achtte zijn gehele leven door alle dingen, op welke hij zich naar het vlees beroemen kon, voor schade en drek bij de uitnemendheid zijner kennis, en verheugde zich in zijn bezit nog evenzeer, toen hij als een oud man in de gevangenis te Rome vertoefde, als toen hij Hem als de Zone Gods predikte in de synagoge te Damaskus.

Deze eerste liefde bij de zijnen te vinden, was een ware verkwikking voor het hart van Jezus. Zij heeft het goede deel gekozen, dat niet van haar zal worden weggenomen, zegt Hij van Maria van Bethanië, toen Martha haar berispte. De droefheid harer ziel, die zij aan zijn borst uitstortte, bracht de tranen in zijn ogen. Hare liefdevolle toewijding aan zijn persoon, door de koele berekening van de discipelen afgekeurd, nam Hij in bescherming met het heerlijke woord: zij heeft een goed werk aan mij verricht. Maria Magdalena wordt verwaardigd het eerst van allen de opgestane Heer te aanschouwen, en ontvangt van Hem de heerlijke boodschap, dat de God en Vader van Jezus Christus de God en Vader van de gelovigen geworden was. En Paulus wordt opgetrokken in de derden hemel, om daar onuitsprekelijke woorden te horen, en ontvangt meermalen een bezoek van de Heer der heerlijkheid, om hem te troosten in zijn leed en te bemoedigen in zijn moeitevolle arbeid.

Geen wonder dus, dat de Heer bedroefd was over het verlaten van de eerste liefde door zijn gemeente. Al zou een vrouw ook al haar plichten getrouw blijven vervullen, ja zelfs in plichtsbetrachting toenemen, welk genot zou dit geven aan haar man, indien hij moet bemerken, dat de liefde tot zijn persoon bij haar was

verkoeld, en de ware drijfveer, die aan hare plichtsbetrachting de welriekende geur verleende, ontbrak. Wie waarlijk liefde heeft, verlangt er naar, die liefde beantwoord te zien. En wie bemint vuriger dan Jezus? Zijn liefde is onveranderlijk en eeuwig. Zij trotseerde dood en oordeel, en zij bewaart en zegent ons, niettegenstaande al onze afdwalingen en tekortkomingen. Zou Hij dan niet naar wederliefde bij ons uitzien? en zou het geen vreugde zijn voor zijn hart, als Hij die wederliefde vindt? O, voorzeker! Want al kan onze liefde nooit op waardige wijze aan zijn liefde beantwoorden, daar zijn liefde alles overtreft, wat ooit, zelfs in de hemel, bij ons kan gevonden worden, zo kan onze liefde toch oprecht en onverdeeld zijn, zonder een ander voorwerp van genegenheid boven Hem te kennen of te stellen. Smartelijk moet het dus voor Hem zijn, als Hij gewaar wordt, dat deze ware genegenheid, deze gehechtheid aan zijn persoon vermindert en verdwijnt. En in de brief aan de gemeente te Efeze spreekt Hij deze zijn droefheid uit.

Wel prijst de Heer nog wat er te prijzen is, maar Hij doet het in zulke bewoordingen, dat blijkt, welke treurige gevolgen het verlaten van de eerste liefde reeds gehad heeft. Vergelijk hetgeen Paulus zegt tot de Thessalonikers met wat de Heer hier zegt van de Efeziërs. Paulus schrijft, dat hij zonder ophouden gedachtig is aan hun werk *van het geloof*, aan hunnen arbeid *van liefde* en aan hunne volharding *van hoop*, terwijl de Heer van de gemeente te Efeze wel hunne werken, hunnen arbeid en hunne volharding prijst, maar niet getuigen kan, dat dezen het geloof, de liefde en de hoop tot drijfveer en beweegreden hadden. Hoe goed alles uitwendig ook nog werd gedaan, er ontbrak datgene aan, wat voor zijn hart die werken, die arbeid en die volharding welbehaaglijk en liefelijk maakte.

Doch ook in een ander opzicht had het verlaten van de eerste liefde treurige gevolgen gehad. Het boze was in het midden van de gemeente ingedrongen. Er waren in haar midden de zodanige, die zeiden, dat zij apostelen waren, doch het niet waren. De Nicoläieten, die ten opzichte van het kwaad zeer toegevend waren, en met een beroep op de genade de zonde duldden, en derhalve Christus tot een dienstknecht van de zonde maakten, bevonden zich in haar midden. Wel konden de Efeziërs de bozen niet verdragen; wel hadden zij die valse apostelen leugenaars bevonden; wel haatten zij de werken van de Nicoläieten; en dit was zeker zeer prijzenswaardig; doch dit neemt niet weg, dat het kwaad in hun midden aanwezig was en geduld werd; en dit was zeer zeker een gevolg van het verlaten van de eerste liefde. Waar de liefde tot Christus verkoelt, daar komt verachtering in de genade en verslapping in de handhaving van de eer van de Heer.

Belangrijk is het op te merken, dat de natuurlijke, de normale toestand van de gemeente is de volle openbaring van het goede te midden van het kwaad; zij moet door de kracht van God een schitterend getuigenis geven van hetgeen goed is. De gemeente behoort geenszins de plaats te zijn, waar goed en kwaad met elkaar strijd voeren; maar zij moet in zulk een staat verkeeren, dat zij de openbaring van het goede is te midden van het kwaad. Stromen van levend water moeten uit haar buik vloeien. "De Geest en de bruid roepen: kom! En die het hoort, zegge: kom! En die dorst heeft, kome, die wil, neme het levenswater om niet!" Ziedaar haar heerlijke roeping en haar onwaardeerbaar voorrecht!

De gemeente te Efeze had hare eerste liefde verlaten. De Heer zegt haar dit, en roept haar op zich te bekeren. "Gedenk dan, waarvan gij afgevallen zijt, en bekeer u, en doe de eerste werken." Zo zij tot hare eerste liefde terugkeerde, dan zouden ook de *eerste* werken weder aanwezig zijn, want dan zouden die werken niet slechts uit plichtgevoel, maar uit toewijding van het hart aan Hem verricht worden. Zo gij u evenwel niet bekeert, dan "kom ik tot u, en zal uw kandelaar van zijn plaats wegnemen." Hij, die de zeven sterren in zijn rechterhand houdt, die in het midden van de zeven gouden kandelaars wandelt, om alles te beoordelen en naar zijn gedachten aan het licht te stellen, zal de kandelaar van zijn plaats wegnemen, indien zij niet naar zijn vermaning luistert, zodat de gemeente ophouden zou de drager van het licht in deze duistere wereld te zijn.

Wij weten, dat de gemeente als zoodanig, zich, helaas! niet heeft bekeerd, maar integendeel steeds verder van de Heer is afgeweken, en daarom het oordeel van de Heer haar wacht. Doch hoewel dit zóó is, zo kunnen nochtans sommigen naar Jezus' stem luisteren, en dan tot de overwinnaars behoren. "Wie oren heeft, die hoore, wat de Geest tot de gemeenten zegt. Wie overwint, die zal ik te eten geven van de boom des levens, die in het paradijs Gods is."

In elke brief komt voor: "wie overwint," en dit slaat in elke brief op het oordelen en verlaten van de toestand, waarin de gemeente als geheel zich bevindt. De overwinnaars hier zijn dus degenen, die in de eerste liefde gebleven, of tot de eerste liefde teruggekeerd zijn. Hun wordt beloofd, dat zij te eten zullen krijgen van de boom des levens, die in het paradijs Gods is. Dit is niet het paradijs, waar God de mens bezocht om te zien, wat hij deed, en waar Hij hem zou laten wonen, indien hij wel deed, doch waaruit Hij hem verdrijven zou, indien hij kwaad deed; maar het is het paradijs, 't welk God gemaakt heeft voor zijn Zoon, en waarin Hij allen zal opnemen, die in die Zoon geloven. Welk een onderscheid tussen het paradijs, in hetwelk de Heere God kwam, en waar Hij de zonde vond, en uit hetwelk Hij daarom

de mens verdreef, en het paradijs Gods, in hetwelk de mens, ten gevolge van de volbrachte verlossing, wordt ingeleid om het nimmermeer te verlaten!

In het paradijs van God bevinden zich geen twee bomen; de boom van de kennis van goed en kwaad is er niet; wij hebben daarvan genoeg gehad. Er is slechts één boom, de boom des levens, de enige volmaakte bron van onvergankelijk leven in God, aan welke wij deelhebben, niet op grond van onze verantwoordelijkheid, maar op grond van de verlossing, welke God zelf volbracht heeft naar zijn eeuwige raadsbesluiten en gedachten. Heerlijke belofte! Is Christus ons eenig en algenoegzaam voorwerp, waaraan wij met al de liefde onzer ziel verkleefd zijn, dan zal ons eeuwig deel zijn, ons te verzadigen aan Hem, die het leven is, dat eeuwige leven, 't welk bij de Vader was en ons geopenbaard is.

Geve de Heer ons, geliefde broeders, tot deze overwinnaars te behoren! Waar de gemeente hare eerste liefde verlaten heeft, laat een iegelijk onzer Hem aanhangen met een oprecht en onverdeeld hart. Mochten wij tot onze schaamte en droefheid moeten belijden, dat onze liefde verkoeld en onze genegenheid tot Hem verminderd is, o keeren wij terug, belijden wij onze zonde, verwerpen wij al wat ons hindert en in de weg staat, en hechten wij ons opnieuw aan Hem, die wij liefhebben, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. En bleven wij in zijn liefde, o laat er geen verkoeling intreden, richten wij steeds ons oog op Hem, de schoonste onder de mensenkinderen, die het eeuwig welbehagen is van God, zijn Vader en het voorwerp van van de engelen vreugde en vereering! Wat ook om ons heen gebeure, hoe groot het verval van de gemeente ook zij; laat ons niet met de stroom medegesleept worden, maar roeien wij vol geestelijke energie, door de kracht onzes Gods, tegen de stroom op, en wij zullen de overwinning behalen.

Gods doel met de kastijding.

Openbaring 2:8-12

In de brief aan Efeze stelt de Heer het verlaten van de eerste liefde door zijn gemeente op aarde aan het licht. Zijn hart is daarover bedroefd en bezwaard. Hij kent de treurige gevolgen, die daaruit voortvloeien. Als de gemeente zich niet bekeerde en tot hare eerste liefde terugkeerde, dan zou zij verder van Hem afdwalen, zich met de wereld verbinden en eindelijk Hem geheel verlaten. Zou Hij geen poging wagen om haar tot de eerste liefde terug te voeren? Zeer zeker, hoe zou dit anders kunnen! Hij had haar lief met een onvergelijkbare liefde; en daarom, hoe smartelijk dit ook voor zijn hart moge geweest zijn, Hij geeft haar over aan de

vijandschap van de duivel, die er steeds vermaak in scheidt de heiligen te plagen en zo mogelijk te verderven, al weet hij ook, dat niemand hen uit de handen van Jezus kan rukken.

"Zie, de duivel zal sommigen van u in de gevangenis werpen, opdat gij beproefd wordt; en gij zult een verdrukking hebben van tien dagen;" zo spreekt de Heer tot zijn gemeente. Deze tijd van beproeving is over de gemeente gekomen. Wordt ons in de brief aan Efeze de toestand van 's Heeren gemeente op aarde geschilderd aan het eind van de apostolische eeuw, in de brief aan Smyrna vinden wij de profetie omtrent de zware vervolgingen, die in de tweede en derde eeuw, door de Romeinse keizers, vooral onder Diocletianus, over de Christenen zijn losgebroken.

Het moge ons vreemd toeschijnen, dat de Heer zich van de satan bedient als middel om de heiligen te beproeven; maar wij zien hier en elders in de Schrift, dat zulks menigmaal het geval is. De Heer zegt hier niet: "*Ik* zal u in de gevangenis werpen;" maar "*de duivel* zal sommigen van u in de gevangenis werpen." Had God dit niet kunnen verhinderen? Ongetwijfeld, maar de beproeving, was noodzakelijk tot hunne loutering. Had de Heer de duivel verhinderd alzoop te treden tegen hen, dan waren zij van de zegeningen verstoken gebleven, die uit deze beproeving zouden voortvloeien; en daarom geeft Hij hen over in de handen van de vijand.

Denkt aan de geschiedenis van Job. Op welk een wondervolle wijze bedient de Heer zich van de satan om zijn knecht Job te zegenen! De geschiedenis vangt aan, niet met een aanklacht van de duivel tegen Job, maar met een gesprek, waarin de Heere God zelf, die volmaakt goed weet waarom Hij zo handelt, de aandacht van de satan op Job vestigt, en hem daardoor aanleiding geeft om zijn haat tegen de rechtvaardigen Job bot te vieren. Voorzeker, het was geheel naar de zin van de duivel om Job te kwellen en te slaan; doch hij had niets tegen hem kunnen ondernemen, indien God hem niet het verlot daartoe gegeven had. De satan dacht er niet aan, om God zijn doeleinden te doen bereiken, hij handelde uit louter boosheid en lust tot kwaaddoen; maar God bediende zich van hem, om Job aan zichzelf te ontdekken; om aan het licht te doen komen, wat er in zijn hart was; om hem tot de kennis van zijn eigen nietigheid en van Gods grootheid en heerlijkheid te brengen, en hem daarna, zonder gevaar voor zelfverheffing, met zijn weldaden te kunnen overladen.

Overdenkt het woord van Jezus tot Petrus: "Simon, Simon! zie, de satan heeft ulieden zeer begeerd, om te ziften als de tarwe, maar ik heb voor u gebeden;" en geeft antwoord op de vraag: Wat heeft Jezus gebeden? Heeft Hij God gesmeekt om de begeerte van satan niet in te willigen, en niet toe te staan, dat Petrus zou gezift

worden als de tarwe? Neen, in geen geval. Petrus moest worden gezift, want hij had een sterk vertrouwen in het vlees; en hij werd, evenals Job, aan de verzoeking van de duivel blootgesteld en overgegeven. Maar wat heeft de Heer dan gebeden? Wel, Hij bad, dat het geloof van zijn discipel niet zou ophouden; dat hij, niettegenstaande zijn diepen val, toch zou vasthouden aan Hem, en niet evenals Judas aan het geloof schipbreuk zou lijden, maar integendeel uit zijn val de zwakheid van zijn vlees en zijn eigen onmacht zou leren kennen, om hem daarna de zegen, die hem beschoren was, deelachtig te doen worden. Waar de satan, door zijn ziften, het kaf met het koren wilde uitschudden, bediende de Heer zich van Petrus tot versterking van de broeders; - "als gij eens zult bekeerd zijn, versterk uwe broeders." Daaraan herinnert Petrus ons, als hij zegt: "Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan die van het goud, bevonden worde tot lof en heerlijkheid en eer in de openbaring van Jezus Christus."

Staat stil bij het treffend geval in Paulus' geschiedenis. Deze trouwe dienstknecht van de Heer werd opgetrokken tot in de derden hemel, opdat hij een diep gevoel zou verkrijgen van de macht van God, welke hij behoefde om zijn buitengewone bediening in de gemeente en in de wereld te kunnen vervullen, en een openbaring van de heerlijkheid van Jezus zou ontvangen, waardoor hij bekwaam zou zijn de vele beproevingen en de zware vervolgingen, welke hem wachtten, te doorstaan. Doch welk gebruik zou het vlees kunnen maken van het buitengewone voorrecht, dat hem te beurt gevallen was? Het vlees kon zich verheffen; het zou kunnen zeggen: "Zie, Paulus! gij zijt in de derden hemel opgetrokken geweest, en aan niemand anders dan u is zulk een genade geschonken." Daarom werd hem door God gegeven een doorn voor het vlees - een engel, een boodschapper van satan, die hem met vuisten sloeg. Driemaal smeekte hij de Heere deze zware beproeving van hem weg te nemen. Doch dit was onmogelijk. Opdat hij zich niet zou verheffen, moest de beproeving voortduren. Hij ontvangt evenwel de verzekering van de genade van de Heer, die voor alles genoeg is, en die hem ook in dezen zwaren strijd zou ondersteunen en bijstaan. En de onberekenbare zegen voor Paulus was dat hij zijn eigene zwakheid leerde kennen, en zijn vertrouwen leerde stellen eenig en alleen in de genade en de macht van Christus, waardoor hij in staat was de heerlijke woorden neer te schrijven: "Het liefst zal ik dus veeleer roemen in mijne zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij wone."

Zoo zien wij dus, dat het doel van God met de kastijding en beproeving, welke Hij zendt - en in deze bijzondere gevallen het gebruik maken van de boosheid van satan om de heiligen te kwellen en te plagen - hierin bestaat, dat de eigengerechtigheid van het menselijk hart aan het licht treedt en geoordeeld wordt, zoals zulks bij Job

het geval was; dat het vertrouwen op eigen kracht en liefde, gelijk bij Petrus, te schande wordt gemaakt; dat het gevaar voor zelfverheffing, zoals bij Paulus, voorkomen wordt; en dat, zoals bij de gemeente te Smyrna, de verdere afwijking van de Heer wordt tegengegaan, en het terugkeeren tot de eerste liefde wordt bevorderd. In het algemeen kunnen wij zeggen, dat de kastijding of beproeving ten doel heeft: het geestelijk leven in de gelovige te versterken, door het van de schadelijke bestanddelen van de natuur en van het vlees te ontdoen, en om, zo noodig, een verdere afwijking van de Heer te voorkomen.

Belangrijk is het hierbij op te merken, dat het lijden voor Christus, 't welk een oorzaak van vreugde voor de gelovige is, en 't welk als een eer voor hem kan beschouwd worden, tegelijkertijd in de handen van de Heer een middel tot zijn herstelling of bewaring kan zijn. En waar dan de Christen door zijn volharding in het geloof, door zijn overgave aan lijden en dood, door zijn vreugdevol belijden van de naam van Jezus tegenover de wereld en de satan de overwinning behaalt, zodat hem straks door de Heer de kroon van het leven zal gegeven worden, daar is datzelfde lijden vaak Gods kastijdende hand, die op deze wijze de ziel oefent, reinigt, sterkt en staalt - met één woord haar zijner heiligheid deelachtig maakt.

Heerlijk is het te weten, dat wij nooit van de omstandigheden afhankelijk zijn, en ons geenszins in de hand van de duivel bevinden. *De Heer* bestuurt ons lot. "De Heere is het deel mijner erve en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot." Hij heeft al de haren onzes hoofds geteld, en doet alle dingen voor ons ten goede medewerken. De beproeving komt, *als Hij ze noodig keurt*, en houdt op, wanneer Hij zijn doel heeft bereikt. De duivel kon met Job niet verder gaan, dan God het hem toeliet. En hier lezen wij: "gij zult een verdrukking hebben van tien dagen;" - niet korter, maar ook niet langer. Alles was door God bepaald. De duivel kon de vervolging geen minuut langer doen duren dan de Heer het wilde. Dit bewustzijn verheft ons boven de omstandigheden, en verbindt ons aan Hem, die alle macht heeft in hemel en op aarde.

Doch niet alleen dit; maar de ziel kan zich ook onder het lijden en in de verdrukking sterken in Hem, die, hoewel op een andere wijze en met een ander doel, toch denzelfde weg van lijden bewandeld heeft. Onze Heer en Heiland toch werd hier beneden beproefd en verzocht, en leed op alle mogelijke wijzen, totdat Hij aan het schandelijk kruis zijn leven overgaf. Bij Hem was er evenwel geen noodzakelijkheid door enige onvolkomenheid in Hem. Van Hem kon, ten aanzien van de beproeving van het geloof, niet gezegd worden: "indien het noodig is." Hij heeft geen zonde *gekend* of gedaan; Hij werd verzocht, maar uitgenomen de zonde; Hij kon zeggen: "de overste dezer wereld komt, maar vindt in mij niets;" - geen enkel

aanrakingspunt voor zijn verzoeking. Het lijden stelde op schitterende wijze zijn volmaaktheid aan het licht. Onder dat lijden blonk zijn zedelijke heerlijkheid in al haar luister. "Hoewel Hij de Zoon was, heeft Hij gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij geleden heeft;" en daardoor is gebleken, wie Hij was. Maar door dat lijden heeft Hij de satan overwonnen - in de woestijn, in Gethsémané, aan het kruis. En "volmaakt geworden is Hij allen, die Hem gehoorzamen, een oorzaak van eeuwig heil geworden." Door Hem aan de macht van satan ontrukkt, van de zonde en de dood verlost, kan Hij ons toeroepen: "Vrees niets van hetgeen gij lijden zult; want ik ben de eerste en de laatste, die dood geweest en levend geworden is."

Jezus is de eerste en de laatste; Hij is waarachtig God. "Ik en de Vader zijn één," kon Hij zeggen. Maar Hij is ook waarachtig mens. Hij is dood geweest. Hij nam onze plaats in; Hij kwam voor ons hier beneden, en gaf zich voor ons over in de dood, om door de dood die te niet te doen, die de macht over de dood had, dat is de duivel, en om allen te verlossen, die hun gehele leven door aan de vreze voor de dood onderworpen waren. Daarom kan Hij de overwinnaars beloven, dat zij "op generlei wijze van de tweede dood zullen beschadigd worden." Al zouden zij ook evenals hun Heer en Heiland hun leven moeten geven voor zijn naam, het zou blijken, dat de mensen alleen maar het lichaam kunnen doden; zij zouden uit het graf verrijzen, opstaan uit de doden, verheerlijkt worden met Christus, en staande voor de rechterstoel met een nieuw, onsterfelijk, onverderfelijk lichaam, aan het lichaam van de heerlijkheid van Jezus gelijk, door de tweeden dood, dat is de poel van vuur, welke het deel van alle ongelovigen zijn zal, niet beschadigd worden.

De onheilige verbintenis van de kerk met de wereld.

Openbaring 2:12-17

De Gemeente van de Heer had hare eerste liefde verlaten; de frisheid van het geloof en de gehechtheid aan Jezus' persoon, die alles, wat in de wereld is, voor schade en drek rekent, waren langzamerhand verdwenen, en de Heer kon slechts met droefheid aan haar denken. Om haar terug te brengen tot de eerste liefde, en haar hart met nieuwe vreugde te vervullen, had Hij haar door de smeltkroes van de beproeving doen gaan, en de satan veroorloofd de schrikkelijkste vervolgingen over haar te doen losbarsten. Zij had die vervolgingen schitterend doorstaan. Het goud kwam gelouterd uit de smeltkroes te voorschijn. Heerlijke getuigenissen van volhardend geloof hadden de martelaren gegeven. Tot verbazing en beschaming

van de Romeinse keizers, die in het vinden van gruwelijke martelingen hadden gewedijverd, had de Gemeente aan de naam van Jezus vastgehouden en ook onder de zwaarste vervolgingen het geloof niet verloochend. De Heer erkent dit met blijdschap. Hij zegt: "Aan mijnen naam houdt gij vast, en mijn geloof hebt gij niet verloochend, ook in de dagen, waarin Antipas mijn getrouwe getuige was, die gedood werd bij u." Zo waren de vijanden overwonnen, en was de satan verslagen. De verdrukkingen en vervolgingen hadden de kracht van het geloof heerlijk doen uitkomen, en de machteloosheid van de vijanden tentoongesteld. Evenals bij Job moest de satan met beschaamde kaken afdruipten. Het was hem niet gelukt de Gemeente te vernietigen of van haar geloof af te brengen; integendeel, zijn vijandschap had haar gelouterd en gestaald, en het bloed van de martelaren was opnieuw gebleken het zaad van de kerk te zijn.

Maar keerde de Gemeente tot hare eerste liefde terug? Hoewel zij de naam van Jezus vastgehouden en het christelijk geloof niet verloochend had, zo werkte de verdrukking niet uit, waartoe de Heer haar gezonden had. Zolang de vervolgingen duurden, bleef zij staande, weerstond zij de duivel, en trad zelfs overwinnend uit de strijd te voorschijn, maar zodra de vijand de wapenen neerlegde, zodra de stormen bedaarden, zocht zij rust in de wereld, en liet zij zich door het vooruitzicht op eer en aanzien verleiden, om het pad van de afzondering te verlaten. In plaats van tot de eerste liefde terug te keren en zich nauwer aan Jezus te verbinden, week zij langzamerhand verder af, en verzwoerde zich ten slotte met de vijanden van de Heer. "Ik weet waar gij woont, daar waar de troon van satan is," moest de Heer tot haar zeggen.

Velen menen, dat de satan opgehouden heeft de overste dezer wereld te zijn, toen Christus gekruisigd was; maar het tegenovergestelde is waar. Juist door de wereld tot het kruisigen van Christus te bewegen, is de duivel, in de volle betekenis van het woord, de overste dezer wereld geworden. Hij voerde reeds van de beginne af heerschappij over de mens, die hij tot de zonde verleid had, maar tot aan de verwerping van Christus kon men altijd nog hopen, dat er ten minste enige kracht tegen de verleiding van de duivel bij de mens was overgebleven. Het kruis evenwel toonde op onweersprekelijke wijze aan, dat de mens zich geheel aan de macht van de satan had overgegeven. God had de mens op allerlei wijzen op de proef gesteld. Hij had hem zonder wet gelaten, onder de wet gesteld, zijn wegen aan hem geopenbaard, zijn macht getoond, zijn profeten tot hem gezonden; doch in alles, overal en ten allen tijde, had de mens de partij van de satan tegenover God gekozen. Er bleef nu nog slechts één proef over. God zelf kwam in Christus, in de Zoon zijner liefde, in deze wereld, niet om de wereld te oordelen, maar om haar te

behouden. Het moest nu blijken, wie de mens was. En dit is gebleken. De wereld - Joden en heidenen - verwierp Christus. "Wij willen niet, dat deze over ons koning zij," riepen de Joden. De duisternis heeft het licht gehaat. Gods Zoon werd aan het kruis genageld en uit de wereld gebannen. Daardoor had de wereld zich volkomen aan de satan overgeleverd, en zich geheel onder zijn heerschappij gesteld. Van dat ogenblik af was de duivel als overste dezer wereld erkend. Vóór de verwerping van Christus kon hij niet tot overste van de wereld worden verklaard; doch toen het gebleken was, dat de wereld de Zoon van God verwerpen en aan het kruis nagelen zou, zegt de Heer: "Nu is het oordeel dezer wereld; nu zal de overste dezer wereld buitengeworpen worden;" en de overste dezer wereld komt, en vindt in mij niets." De wereld, die zich geheel aan de satan had overgeleverd, en openlijk zijn heerschappij boven de heerschappij van God had gekozen, heeft nu niets anders te wachten dan het oordeel. Het vonnis is geveld; de voltrekking er van komt weldra.

De Gemeente Gods nu is geheel en volkomen van de wereld verlost, en vereenigd met Hem, die God als Overste in de hemel verheerlijkt heeft. "Gij zijt niet van de wereld," zeide Jezus tot zijn discipelen; "maar ik heb u uit de wereld uitverkoren." En tot de Vader zeide Hij: "Zij zijn niet van de wereld, gelijk ik van de wereld niet ben ... Gelijk Gij mij (uit de hemel) gezonden hebt in de wereld, zo heb ook ik hen, (die Gij mij gegeven hebt, en die ik met mij in de hemel vereenigd heb,) in de wereld gezonden." Uit de macht van de duisternis zijn wij verlost, en overgezet in het koninkrijk van de Zoon van Gods liefde. Wij zijn uit de slavernij van de duivel, aan welke wij onderworpen waren, verlost door Hem, die door de dood die te niet heeft gedaan, die de macht over de dood had. Derhalve is de plaats, welke de Gemeente hier beneden heeft in te nemen, een plaats van afzondering van de wereld. Zij is wel in de wereld gezonden om daar een getuige van Christus te zijn, maar zij behoort niet tot de wereld, gelijk Christus niet tot de wereld behoorde. Zij is vreemdelinge hier op aarde. Geen eer of aanzien, geen rust of gemak heeft zij hier te zoeken of te verwachten; integendeel, gelijk de wereld Christus haatte, zo haat zij ook haar. Wanneer zij dus gaat wonen, d.i. haar rust en gemak zoeken, waar de troon van satan is, namelijk in de wereld, dan heeft zij de plaats van afzondering verlaten en haar roeping hier beneden verloochend.

En, helaas! de Gemeente van de Heer heeft die plaats verlaten; zij heeft "het Hoofd" niet behouden, maar zich met de wereld verenigd. Wat de duivel niet gelukt is door de vervolgingen, dat heeft hij tot stand gebracht door zijn listige omleidingen. In plaats van vervolging van buiten kwam er verleiding van binnen. In Smyrna zien wij hem als een brullende leeuw, zoekende wie hij zou mogen

verslinden; in Pergamus daarentegen vinden wij hem als een verleidende slang, die door allerlei vleierijen de Gemeente van de plaats van de afzondering zocht af te leiden, en haar zo doende trachtte te verderven.

Er is een verbazend groot verschil tussen de vervolging in Smyrna en de verleiding in Pergamus. In Smyrna zegt de Heer: "Zie, de duivel zal sommigen van u in de gevangenis werpen, opdat gij beproefd wordt." Om de Gemeente tot hare eerste liefde terug te brengen, zendt de Heer deze beproeving. Maar Hij kan tot haar zeggen: "Wees getrouw tot de dood, en ik zal u de kroon van het levens geven." Door deze heerlijke belofte ondersteunt Hij te midden van de vervolgingen. Om verdere afwijking van Hem te voorkomen, wordt de Gemeente in de vuuroven gebracht. Het is de Heer zelf, die de satan gebiedt deze vervolgingen te verwekken; en Hij ondersteunt de Gemeente, zodat zij zijn naam bewaart en het geloof niet verloochent. In Pergamus daarentegen komt de verleiding tot zonde en tot geestelijke hoerij, benevens de valse leer van de Nicolaïten; en hoewel de Heer in zijn wijsheid dit toelaat, zo kan er toch niet gezegd worden, dat Hij deze verzoeking en valse leringen deed komen. Dit kan Hij niet doen, omdat Hij door het kwade niet wordt verzocht, en zelf niemand verzoekt. Het was dus een oordeel, dat over de Gemeente kwam. Toen zij de afwijking van Hem, die in Efeze begonnen was, niet tegenstaande de verdrukking, die over haar gekomen was, niet oordeelde en er niet van genezen werd, moest de Heer de Gemeente overgeven aan de verleiding van satan, die haar maar al te gereed vond om op zijn valse voorstellingen in te gaan en naar zijn misleidende stem te luisteren.

Het is duidelijk genoeg, waar het in Pergamus om gaat. De Heer zegt: "Maar ik heb weinige dingen tegen u, dat gij aldaar hebt, die de leer van Bileam houden, die Balak leerde de zonen Israëls een aanstoot voor te werpen, om afgodenoffer te eten en te hoeren." Door de herinnering aan de schrikkelijke boosheid van de man, die het loon van de ongerechtigheid liefhad, (2 Petr. II : 15.) zien wij, welke beginselen door de vijand in de Gemeente werden gebracht. Balak, die geen kans zag om Israël te verhinderen Kanaän binnen te trekken, trachtte Bileam over te halen het volk van de Heer te vloeken; en Bileam had dit o zo gaarne gedaan; er was hem alles aan gelegen het loon van de ongerechtigheid te verdienen. Doch tegenover de aanklager van de broederen neemt de Heere God zijn volk in bescherming, en dwingt de profeet om, in plaats van zijn vervloeking, de heerlijkste zegeningen over Israël uit te spreken. In zijn verwachtingen teleurgesteld, zocht toen deze man, in woede ontstoken over het mislukken zijner pogingen, het volk te verderven door het te verleiden tot ongeoorloofde verbintenissen met de dochteren Moabs; en hij slaagde hierin, helaas! maar al te zeer. Het heilige zaad verbond zich met de

onheilige kinderen dezer wereld, en een schrikkelijk oordeel Gods was de straf op deze gruwelijke ongerechtigheid.

Zoo ging het ook in de Gemeente van de Heer. Toen de duivel zag, dat de Christenen, trots de hevigheid van de vervolging, zich meer en meer van de wereld begonnen af te zonderen, en voortdurend in aantal toenamen, staakte hij de vervolging, en begon de gelovigen rust en gemak hier beneden, eer en aanzien in de wereld en heerschappij over de koningen van de aarde voor te stellen en aan te bieden. De Gemeente liet zich in de haar gespannen strik vangen. Zij begon te trachten naar de bescherming en erkenning door de Staat. Zij nam allerlei personen in haar midden op, die, in de gemeente niet thuis behorende, haar meer en meer verdierven en tot dwaling en wereldsgezindheid verleidden; totdat eindelijk in de derde eeuw de Romeinse keizer Constantijn de Grote met zijn gehele hof tot het Christendom overging, en door de gemeente met de grootste vreugde werd ontvangen. De Christenen kwamen hierdoor tot hoge staatsambten, en de christelijke godsdienst werd tot staatsgodsdienst verheven. Maar de Gemeente van de Heer gaf tevens hare onafhankelijkheid van de machten in deze wereld prijs, en boog zich onder de scepter van de keizer, die in hare kerkvergaderingen de ereplaats innam en de hoogste toon voerde. Zij, die alleen van Christus afhankelijk moet zijn, werd in allen deele afhankelijk van de koningen van de aarde, zonder wier goedkeuring geen enkel besluit mocht genomen of uitgevoerd worden. Zo was derhalve het ongelijke juk tussen de Gemeente en de wereld gesloten. Het onderscheid tussen gelovigen en ongelovigen, tussen Christus en Belial was verdwenen. De Gemeente had hare plaats buiten de legerplaats, waar haar Heer en Heiland zich bevond, verlaten, en woonde van toen af daar, waar de troon van satan is.

Bedenken wij wel, dat de Gemeente hiertoe niet gedwongen werd, maar dat zij vrijwillig en met vreugde, menend een grote triomf te behalen, in deze onheilige verbintenis met de wereld inging. Zij wist heel goed, dat de keizer en zijn hovelingen geen ware Christenen waren; zij willigde zelfs het verlangen van de keizer in om zijn doop uit te stellen tot op zijn doodsbed; en zij liet allerlei ongerechtigheid en zonde, door die onbekeerde, maar tot de christelijke kerk toegetreden mensen bedreven, zonder bestraffing toe. Wat toen plaats vond, verschilt dus hemelsbreed van wat wij in de Handelingen en brieven van de apostelen lezen; want waar wij daar van personen vernemen, die ingeslopen waren, die huichelden, die om vuil gewin Christen werden, zo vernemen wij, dat zij uitgesloten werden, zodra zij ontmaskerd waren, of dat zij vrijwillig de Gemeente verlieten, daar zij het in haar midden niet konden uithouden; terwijl in de derde eeuw de Gemeente willens en wetens

duizenden totaal onbekeerde, ongelovige en afgodische mensen opnam, om daardoor tot eer en macht in de wereld te geraken.

"Willens en wetens" zeg ik, want de Heer had zijn Gemeente genoeg gewaarschuwd tegen deze vereniging met de wereld. In 2 Kor. 5 zegt Paulus: "Trekt niet een ongelijk juk aan met de ongelovigen! Want welk deelgenootschap heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid? En welke overeenstemming heeft Christus met Belial? Of welk deel een gelovige met een ongelovige? En welke overeenkomst heeft Gods tempel met de afgoden? Want gij zijt de tempel van de levende God, gelijk God gezegd heeft: Ik zal onder hen wonen en wandelen, en Ik zal hun God zijn, en zij zullen mijn volk zijn. Daarom gaat uit het midden van hen en scheidt u af, zegt de Heer; en raakt niet aan hetgeen onrein is, en Ik zal u aannemen; en Ik zal u tot Vader zijn, en gij zult mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heer, de Almachtige." En Johannes zegt: "Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is. Indien iemand de wereld liefheeft, de liefde van de Vader is niet in hem; want al wat in de wereld is: de begeerte van het vlees, en de begeerte van de ogen, en de grootheid van het leven is niet uit de Vader, maar is uit de wereld. En de wereld gaat voorbij, en hare begeerlijkheid; maar die de wil van God doet, blijft tot in eeuwigheid." (1 Joh. II : 15-17.)

De gevolgen waren natuurlijk allertreurigst. De eenvoudigheid van de Gemeente was verdwenen. Het woord van de Heer: "Eén is uw Meester, en gij zijt allen broeders," werd geheel vergeten. Allerlei ambten en posten werden ingesteld en ingevoerd, door welke enkelen over de massa regeerden. De man met de gouden ring en de sierlijke kleding kreeg het eergestoelte; de heidense tempels werden in christelijke kerken veranderd. De heidense feestdagen maakten plaats voor zogenaamd christelijke. De eenvoudige eeredienst van de eerste Christenen werd in een dienst tot streling van het vlees herschapen. Duizenden bij duizenden lieten zich in de kerk opnemen, zodat weldra de gehele Romeinse wereld een christelijk kleed had aangedaan, zonder evenwel de heidense levenswijze en zonden vaarwel te zeggen. Zo was de weg gebaad tot de afval van de Gemeente, welke ons in de brief aan Thyatire geschilderd wordt.

Het spreekt vanzelf, dat in zulk een treurigen toestand de dwaling de Gemeente binnendrong en gereedelijk ingang vond. "Zoo hebt gij ook desgelijks, die de leer van de Nicolaiëten houden," zegt de Heer. In Efeze was dit kwaad reeds aanwezig; doch daar kon de Heer zeggen: "Maar dit hebt gij, dat gij de werken van de Nicolaiëten haat, die ik ook haat." Thans was dit kwaad evenwel schrikbarend toegenomen. Er waren niet slechts enkele personen, die de *werken van de Nicolaiëten* deden, maar de *leer van de Nicolaiëten* had ingang gevonden.

Ongerechtigheid, zonde, heidensch on- en bijgeloof werd verschoond en geduld om de invloed te bekomen en te behouden, die de wereld gaarne verleende, als zij maar onder een christelijken vorm aan hare lusten kon botvieren. Het was nog erger dan het antinomianisme¹, daar het zich niet alleen tegen de wet, maar tegen Christus verklaarde, en onder de christelijken naam en bij de christelijke eredienst de grootste ongerechtigheden pleegde, en zo doende Christus tot een dienstknecht van de zonde maakte. In de grond van de zaak was de vereniging van de Gemeente met de wereld niets anders dan dit antinomianisme, want om tot eer en aanzien te geraken, werden de heidenen zonder of geloof tot Christenen gemaakt en in de gemeente opgenomen.

Na dit alles overdacht te hebben, zal het ons niet verwonderen, dat de Heer zich op zulk een ernstige wijze tot Pergamus wendt, en zich aan deze Gemeente vertoonde als Degene, "die het scherp, tweesnijdend zwaard heeft." Dit scherp, tweesnijdend zwaard is, wij weten het, het Woord Gods, dat ook levend en krachtig is, en doordringt tot de verdeling van de ziel en van de Geest, en een oordeelaar is van de gedachten en overleggingen van het hart. Dit Woord, waarnaar de Gemeente haar gedrag en wandel behoort in te richten, daar het Gods gedachten en geboden bevat, stelt alles aan het licht en oordeelt alles, wat daarmede in tegenspraak is. In de Openbaring is dit Woord van God het zwaard, waarmede de Heer krijg voert en oordeelt. Waar het door de val van de Gemeente heeft opgehouden de levende, oordelende kracht in haar midden te oefenen, zodat het kwaad bestraft en de zondaar geoordeeld wordt, daar wordt het in de hand van de Heer het instrument om de boozen te verderven. "Bekeer u dan; en zo niet, ik kom haastelijk tot u, en ik zal tegen hen krijgvoeren met het zwaard mijnsmonds."

Mochten wij allen op deze ernstige woorden van Jezus achtgeven! "Wie oren heeft, die hoore, wat de Geest tot de gemeenten zegt." Als wij tot de overwinnaars behoren, dan zullen de uitnemende zegeningen, welke de Heer hun hier belooft, ons deel worden. Wie zijn de overwinnaars hier? mogen wij wel vragen. In Efeze waren het allen, die de eerste liefde niet verlaten hadden, of tot de eerste liefde waren teruggekeerd; in Smyrna behoorden zij, die te midden van de vervolgingen volhardden, tot de overwinnaars; maar wie zijn de overwinnaars in Pergamus? Wel, allen, die zich niet lieten medeslepen door de leer van Bileam, die de leer van de Nicolaiten haatten, en hunne afzondering van de wereld bewaarden.

¹ Opvatting dat, wanneer men het evangelie aanvaardt, de morele wet niet langer van toepassing is. Het misbruiken dus van de christelijke vrijheid in het nieuwe verbond.

Behoren wij tot hun getal, lieve lezers? Hebben wij de grote zonde van de Gemeente, in de derde eeuw bedreven en sedert volgehouden, voor God geoordeeld? Is het ongelijke huwelijk van de gemeente met de wereld ons een gruwel geworden? Het is niet gemakkelijk tot dit inzicht te komen. Wij moeten dan tegen de stroom van de algemene opinie in. In de meeste kerkgeschiedenissen wordt de opneming van keizer Constantijn in de christelijke kerk en de daarop gevolgde christianisering van het Romeinse Rijk de triomf van het Christendom genoemd, en worden de gebeurtenissen in de derde eeuw als een glanspunt in de geschiedenis van de kerk aangemerkt. Doch die kerkgeschiedenissen zijn door de mens geschreven, en de mens is leugenachtig; God alleen is waarachtig. In Gods kerkgeschiedenis wordt dit feit heel anders beoordeeld. Het wordt daarin gelijkgesteld met de gruwelijke boosheid van Bileam, die het heilige zaad met de goddeloze lieden van de wereld trachtte te verenigen en daardoor te verderven. Want wel is de *wereld* door deze vereniging uiterlijk wat beter geworden; doch de *gemeente* heeft haar karakter verloren, hare roeping verzaakt, haar Heer onteerd en hare heerlijkheid prijsgegeven. De wereld is christelijk geworden, en heeft daardoor zeer zeker vele voorrechten verkregen en vele voordelen behaald, maar de Gemeente is bedorven, en van een reine maagd, welke aan één man was voorgesteld, een overspeelster geworden, over wie, zo zij zich niet bekeert, het oordeel van de Heer zal komen. Als wij ons maar aan Gods Woord vasthouden, dan zullen wij klaar inzien, hoe schrikkelijk de Gemeente is afgeweken; en in plaats van ons, evenals Lot in het goddeloze Sodom, te kwellen over de ongerechtigheden van de goddelozen, zullen wij ons terugtrekken, in afzondering van de wereld en hare godsdienst leven, om ons gehele hart te geven en ons hele leven toe te wijden aan Hem, die het verheerlijkte Hoofd van de Gemeente is, met Wie ons leven verborgen is in God, en die ons na de reis door de woestijn, brengt in het hemels Kanaän.

De beloften, aan de overwinnaars gegeven, zijn drie. "Die overwint, ik zal hem geven van het manna, dat verborgen is, en ik zal hem geven een witten keursteen, en op de keursteen een nieuwen naam geschreven, welke niemand kent, dan die hem ontvangt." Het verborgen manna, een witte keursteen en een nieuwe naam.

1. *Het verborgen manna.* - Het manna is de afschaduwing van de Zoon van God, die mens geworden is om het leven aan onze zielen te geven; van diens komst in vernedering, onderworpen aan al de gevolgen van de zonde; en het is Gods voorziening voor onzen dagelijkse wandel door de woestijn; want er wordt van het manna gesproken in betrekking tot Jezus, als van het brood des levens, dat uit de hemel is neergedaald. (Zie Joh. VI.) Maar wat is het verborgen manna? God liet elke morgen het manna regenen uit de hemel rondom het leger in de woestijn, opdat

de Israëlieten het elke dag zouden verzamelen, en zij alzo zouden leven bij alle woord, dat uit de mond van God uitgaat. Eveneens moet Christus het dagelijks voedsel voor de gelovige ziel zijn, zolang wij in de woestijn dezer wereld vertoeven. Maar het verborgen manna is wat anders. Er moest op Gods bevel een gouden kruik met manna gevuld, en die voor het aangezicht van de Heer gesteld worden; opdat de Israëlieten, wanneer zij in het beloofde land zouden gekomen zijn, daardoor de voortdurende herinnering zouden hebben aan hetgeen, waarvan zij in de woestijn genoten hadden. Dit verborgen manna is voor ons de herinnering aan een Christus, die als mens, vernederd en lijdende, in deze woestijn heeft gewandeld, en door zijn volmaakte gehoorzaamheid het voorwerp was van de vreugde en het welbehagen van God. In de eeuwigheid zal ieder overwinnaar, die getrouw geweest is in zijn afzondering van de wereld, die met de verworpen Christus buiten de legerplaats gegaan is, het onafgebroken genot smaken van gemeenschap met God in zijn waardering en genieting van Christus, die in zijn vernedering en lijden een volmaakte gehoorzaamheid geopenbaard, en al Gods deugden en heerlijkheden tentoongespreid heeft.

Heerlijk deel van de overwinnaars! Maar om het deelachtig te worden, moeten wij in getrouwheid met de verworpen Christus wandelen, en de beginselen van Bileam geheel uit onze harten verbannen; want wij kunnen onmogelijk van Christus genieten, indien wij verenigd zijn met de zonde en de wereld. De mogelijkheid daarvan te beweren is niets anders dan Nicolaïsme. Wij kunnen wel Christus bewonderen; wij kunnen wel zijn leven en zijn daden schoon en treffend vinden; wij kunnen ons zelfs in de lezing er van verlustigen, en toch met de wereld wandelen; maar wij kunnen onmogelijk Christus genieten en ons met Christus voeden, zolang wij ons niet buiten de legerplaats bevinden om zijn smaadheid te dragen.

2. *De witte keursteen.* - Wanneer men ten gunste van iemand wilde stemmen, dan wierp men een witten steen in de schaal. De witte keursteen stelt dus voor de erkenning en waardering door Christus van de overwinnaar. Gelijk God, Jezus, die vernederd en verworpen was, met eer en heerlijkheid aan zijn rechterhand heeft gekroond, en Hem macht gegeven heeft over alle dingen, zo zal de Heer Jezus allen, die aan zijn verwerping en versmading hier beneden hebben deelgenomen, voor zijn Vader en de heilige engelen, ten aanschouwe van de gehele wereld, als zijn uitverkorenen eren en kronen.

3. *De nieuwe naam.* - Op de witten keursteen is een nieuwe naam geschreven, welke niemand kent, dan die hem ontvangt. Er is in de hemel een vreugde, waarin allen gelijk delen; myriaden stemmen mengen zich in het harmonisch lofgezang;

evenals er op aarde voorrechten en genietingen zijn, waarin alle gelovigen zich gezamenlijk verheugen. Maar wij hebben evenzeer onze persoonlijke genietingen, en de Heer stelt op onze persoonlijke toewijding en liefde prijs. Gij kunt nooit mijne bijzondere gemeenschap met Christus en mijne bijzondere genietingen kennen, en ik weet van de uwen niets af. Ieder weet dit slechts voor zichzelf. Zo zal het ook in de hemel zijn en blijven. Ieder krijgt een naam, welke niemand kent, dan die hem ontvangt. Voor ieder ander dan voor hem, die deze ontvangt, heeft die naam geen betekenis. Onze dierbare Heer zal zich aan ieder onzer op een bijzondere, eigenaardige manier openbaren. Ieder overwinnaar zal bijzondere vreugde smaken. Ieder zal in persoonlijke gemeenschap met de Heer leven, en een afzonderlijk onderhoud met Jezus hebben. Ieder zal genietingen hebben, die geheel onderscheiden wezen zullen van de algemene vreugde en het genot, dat allen gezamenlijk zal ten deel vallen.

Welke heerlijke beloften! Hier beneden ten gevolge van de zonde van de Gemeente afgezonderd en verlaten; tegen de algemene opinie als tegen een sterke stroom oproeiend; beschuldigd van enghartigheid, betweterij, hoogmoed en gemakzucht; geven deze beloften moed en kracht, troost en blijdschap aan onze ziel, en stellen ons in staat de scheve oordeelvellingen van de mensen te verdragen. De goedkeuring van de Heer is meer waard dan de toejuicing van de mensen. Het genot van de bijzondere gemeenschap met Jezus, hier reeds, en eenmaal volmaakt in het Vaderhuis, is het wel waard om door de mensen verkeerd beoordeeld en onrechtvaardig beschuldigd te worden. Voor het delen in de smaadheid van Christus geroepen te worden tot het genot van de vreugde van God in de Zoon van zijn welbehagen, loont wel de moeite en het lijden. De Heer weet zijn getrouwen te bewaren, te sterken, te bemoedigen, tot volharden te bekwamen; en Hij doet dit gewoonlijk door hun de heerlijkheid, die hen wacht, en de hemelse zegeningen, welke Hij hun schenken zal, voor te stellen. de blik daarop gevestigd, genieten wij er hier reeds de voorsmaak van; en waar deze beloften gegeven worden aan allen, die overwinnen, worden die overwinnaars er door aangemoedigd, om in hunnen strijd tegen de wereld en hare godsdienst; tegen de dwaling en hare gevolgen te volharden, en in voortdurende afzondering, buiten de legerplaats, de smaadheid van Christus dragende, alleen te vragen naar het Woord van God en naar de goedkeuring van de Heer Jezus.

Het oordeel over de afgodische kerk en de beloften aan het overblijfsel.

Openbaring 2:18-29

Op een hellend vlak kan men niet blijven staan. Deze waarheid treedt duidelijk aan het licht, wanneer wij de geschiedenis van de christelijke kerk op aarde, gelijk God ons die heeft medegeedeeld, lezen en overdenken. Toen de kastijdende hand van God de gemeente niet had kunnen terugbrengen tot hare eerste liefde, zocht zij rust en gemak, eer en aanzien in deze wereld, gaf zij hare heerlijke roeping prijs, verliet haar hemels standpunt, verloor de hoop van de heerlijkheid uit het oog, en verzwagerde zich met de wereld, wier overste de duivel is, die in deze onheilige verbintenis een zijner triomfen vierde. En nu ging het van kwaad tot erger. Ongerechtigheid, huichelarij, dwaling, ontering van God en Christus namen hand over hand toe, totdat eindelijk afgodendienst en beeldendienst de ware verering van God verving, en zo de afval van de waarheid en van Christus een voldongen feit werd. In de brief aan de gemeente te Thyatire heeft de Heer ons de verschrikkelijke toestand, waarin zijn gemeente gevallen is, met enige korte, maar treffend juiste trekken getekend.

Werd ons in de brief aan Pergamus de goddeloosheid van Bileam, die het heilige zaad met de onheilige afgodendienaars trachtte te vermengen, voor ogen gesteld als het gepaste beeld van de verbintenis van de kerk met de wereld in de derde eeuw onder Constantijn de Grote; in de brief aan Thyatire worden wij teruggevoerd naar de duistere dagen van Achab en Isébel, toen Israël zich niet alleen neerboog voor de kalveren van Jerobeam, maar tot de schrikkelijke dienst van Baäl verviel. "Ik heb tegen u, dat gij de vrouw Isébel, die zich een profetes noemt, laat begaan; en zij leert en verleidt mijne slaven om te hoereren en afgodenoffer te eten."

Uit de voorbeelden, welke de Heer gebruikt om de toestand in zijn gemeente voor te stellen, blijkt, op hoe schrikkelijke wijze de goddeloosheid was toegenomen. Bileam was een vijand, die buiten het volk stond, en het door zijn goddelozen raad aan Balak trachtte ten val te brengen. Isébel daarentegen was de goddeloze macht in het midden van Israël zelve. Zij was de boze vrouw, die Achab tot allerlei ongerechtigheden aanspoorde, hem tot bloedschuld verleidde, als de werkzame vijandin van Gods getuigen optrad, en in het geheim en openlijk de beschermster was van de priesters en profeten van Baäl. Ontzettend is het, dat de Heer deze goddeloze vrouw gebruikt als beeld van de ongerechtigheid, die in zijn gemeente gevonden werd. En toch is het voor een ieder, die een weinig bekend is met de geschiedenis van de christelijke kerk op aarde, duidelijk genoeg, dat het beeld niet Geschiedenis van de christelijke kerk

te sterk is, maar, helaas! slechts al te duidelijk de toestand schildert, waarin de kerk na hare verbintenis met de wereld vervallen is - een toestand, die zijn toppunt van ongerechtigheid bereikte in de duistere Middeleeuwen, toen, evenals in Isébel's dagen, afgodendienst en goddeloosheid, heiligschennis en vervolging van de weinige getrouwen, die er nog gevonden werden, de kerk van Christus gemaakt hadden tot een woonstede van duivelen en een bewaarplaats van elke onreinen geest en van elke onreinen en gehate vogel.

Als wij de bijzonderheden van de beschrijving een weinig nader beschouwen, zal deze toestand ons nog helderder voor ogen staan. "Ik heb tegen u, dat gij de vrouw Isébel laat begaan," zegt de Heer. De gemeente als één geheel is derhalve gekenmerkt door hare toelating en wettiging van het kwaad. Het is niet meer zoals vroeger, toen er kon gezegd worden: "Gij kunt de bozen niet verdragen;" integendeel er was een openlijk toelaten van dezen goddelozen geest, die in de gemeente woonde en werkte. Het Pausdom met zijn aanmatiging van onfeilbaarheid, 't welk onder de dekmantel van Godsverering en het hooghouden van de naam van Christus, de grofste dwalingen invoerde en de schrikkelijkste goddeloosheden pleegde, kon ongehinderd zijn macht en invloed in de kerk uitoefenen, zodat de slaven van de Heer "verleid werden om te hoereren en afgodenoffer te eten." Dit zijn zinnebeeldige uitdrukkingen. De zonde van hoererij of overspel stelt voor de goddeloze verbintenis van de kerk met de wereld, die gelijk staat met het verlaten van Jahweh door Israëel, 't welk de vrouw van de Heer genoemd wordt, doch door zijn vereniging met de goden van de volken een overspeelster geworden was. Het eten van afgodenoffer duidt aan de gemeenschap met de macht van satan, "want de dingen, die de volken offeren, offeren zij aan de duivelen, en niet aan God." Maar behalve deze slaven van de Heer, die door de boze macht van het Pausdom werden verleid, waren er ook "kinderen" van Isébel, dat wil zeggen: de zodanigen, die uit de goddeloosheid, welke bestond, voortgekomen en er geheel in opgevoed waren.

Geen wonder is het, dat de Heer het oordeel over zijn gemeente uitspreekt. "Zie, ik werp haar op een bed, en die met haar overspel bedrijven, in grote verdrukking, zo zij zich niet bekeren van hunne werken; en hare kinderen zal ik door de dood ombrengen; en al de gemeenten zullen weten, dat ik het ben, die nieren en harten doorzoek; en ik zal u geven een iegelijk naar uwe werken." Merken wij op, dat de Heer niet zegt, zoals tot Efeze: "ik zal uwen kandelaar van zijn plaats wegnemen." Thyatire is geen lichtdraagster meer. De kerk in de Middeleeuwen, door het Pausdom geheel bedorven en afgefallen, wordt niet meer als een licht erkend. Alles is duisternis geworden. "Indien het licht, dat in u is, duisternis is geworden, hoe

groot is dan de duisternis," heeft Jezus gezegd. Datgene, waarmede Efeze werd bedreigd, was, omdat de gemeente zich niet had bekeerd, maar van kwaad tot erger gekomen was, en nu zelfs een overspelster geworden was en onder de macht van de duivel stond, in vervulling getreden. De kandelaar was van zijn plaats weggenomen, en het oordeel zou komen. Dit oordeel wordt ons beschreven in het 17de en 18de Hoofdstuk van de Openbaring. De Heer zal het uitvoeren door de volken dezer aarde. Die zullen de hoer haten, en haar woest en naakt maken, en haar vlees eten, en haar met vuur verbranden; want God heeft in hunne harten gegeven *om zijn mening te doen*.

Dit oordeel is evenwel nog niet gekomen. Want zo lezen wij: "En ik heb haar tijd gegeven, opdat zij zich bekeert; en zij wil zich van hare hoerij niet bekeren." Op merkwaardige wijze, zoals Hij dit alleen doen kan, heeft de Heer de kerk van de Middeleeuwen, zuchtende onder de goddeloze macht van het Pausdom, uit de diepen slaap, waarin zij was, wakker geschud, en zijn heerlijk licht doen stralen in hare duisternis. De gezegende Kerkhervorming heeft duizenden van de boeien, waarmede zij gekluisterd lagen, vrij gemaakt. In alle landen van Europa weerklonk de heerlijke boodschap van het ware Evangelie. De prediking van de rechtvaardiging uit het geloof alleen zonder de werken van de wet vond overal ingang, verwekte vrede en vreugde, opende de ogen voor de dwalingen van de Roomse kerk, en deed een verandering in de gedachten en gezindheden van de mensen ontstaan, welke hoop gaf op de terugkeer van de gehele kerk in de paden van het geloof en recht. Maar, helaas! die hoop is niet verwezenlijkt. Wel onttrokken zich duizenden, hele volken zelfs, aan de heerschappij van Rome; wel schudde de Roomse kerk op hare grondvesten; maar de duivel triomfeerde nogmaals; Rome bekeerde zich niet. Na de eersten schok richtte zij haar hoofd weer omhoog, vervolgde te vuur en te zwaard de discipelen van de Heer, en slaagde er in de ketterij, zoals zij de waarheid noemde, in vele landen, waar duizenden tot waarachtig geloof in Jezus gekomen waren, uit te roeien. Zij hernam hare plaats. Opnieuw oefende zij hare macht uit, en bleef de volken, die aan haar onderworpen waren, in onkunde en bijgeloof onderdrukken. Zij scheen niets te hebben geleerd, dan misschien alleen dit, dat zij een weinig bedachtzamer behoorde te wezen, en hare ongerechtigheden niet meer openlijk moest bedrijven.

En zo is zij tot op de huidige dag gebleven. Voorzeker kan zij thans niet meer hare heerschappij uitoefenen, gelijk zij zulks deed in de Middeleeuwen. Een andere geest, evenzeer uit de afgrond, de geest van ongeloof en van de revolutie, verhindert haar daarin. Maar daarom is zij niet veranderd. Integendeel, zij is, wat de leer betreft, in onze eeuw verder van de waarheid afgeweken dan ooit. Wat

nimmer als een leerstuk dier kerk was afgekondigd, is in onze eeuw, niettegenstaande de tegenstand van velen, tot leerstuk verheven: de onfeilbaarheid van de Paus en de onbevleete ontvangenis van Maria; zodat zij, in plaats van zich bekeerd te hebben, zeer zeker in goddeloosheid is toegenomen. En had zij de macht, lieten de omstandigheden het toe, wij kunnen er zeker van zijn, dat dezelfde vervolgingszucht, wreedheid en bloeddorst van Luther's dagen zich opnieuw vertonen zouden. Wat met Matamoros in Spanje, met de Madia's in Italië gebeurd is, levert ons daarvan het overtuigend bewijs. Het is vooral in onze dagen van gewicht hieraan te denken. Velen zien in bondgenootschap met Rome geen gevaar. Zij spreken en schrijven over de Roomse kerk, alsof zij anders geworden is dan vroeger; alsof men haar beter zou kunnen vertrouwen; alsof het haar om de zegepraal van de waarheid te doen is. Doch zij bedriegen zich schromelijk. Zij werden reeds vaak teleurgesteld, en zullen dit nog meer worden. Naarmate Rome in kracht toeneemt, zal zij haar ware karakter weer vertonen, en het zal blijken, dat de valse leus: het doel heiligt de middelen, nog altijd de drijfveer harer handelingen is. Wie zich door Gods Woord laat onderwijzen, zal zich voor haren invloed wachten, en zich niet laten misleiden door hare voorgewende zachtzinnigheid, of door de fraaie en naar de tijdgeest ingerichte adviezen van de Paus.

Ook is het van belang op te merken, dat Gods Woord ons leert, dat de Roomse kerk, wel verre van hare verdwijning nabij te zijn, nog een schitterende tijd tegemoet gaat. Reeds thans kunnen wij overal zien, hoe hare macht met reuzenschreden toeneemt. In bijna alle landen van Europa staan de Regeringen en de wetgevende macht onder haren invloed; en in menig land kunnen zonder haar wil geen wetten worden uitgevaardigd en geen besluiten worden genomen. En als de ware gelovigen bij de komst van de Heer in de hemel zullen zijn opgenomen, zal haar macht en aanzien nog groter worden, en zal zij het grote, dan herstelde romeinse rijk besturen; want, zoals wij in Openb. XVII lezen, de vrouw zit op het beest. Maar dan ook zal haar oordeel op één dag komen; de volken zullen haar haten, haar woest maken en haar met vuur verbranden. Voorgoed verdwijnt zij van de aarde, om plaats te maken voor de godsdienst van de antichrist, die weer verdaan zal worden door de verschijning van de Heer Jezus op de wolken van de hemel met kracht en grote heerlijkheid, om al zijn vijanden te leggen tot een voetbank zijner voeten, en zijn heerlijke en gezegende heerschappij hier beneden te vestigen.

Het was te verwachten, dat, waar de Heer de gemeente niet meer als lichtdraagster erkent; waar Hij haar tijd gegeven heeft om zich te bekeren, maar zij zich niet bekeerd heeft, zodat Hij het oordeel over haar moet uitspreken; het karakter van zijn schrijven aan haar geheel verandert. Zoals ik vroeger opmerkte, komen in de

drie eerste brieven de woorden: "die oren heeft, die hoore, wat de Geest tot de gemeenten zegt," vóór de beloften aan de overwinnaars; terwijl in de brief aan Thyatire voor het eerst, en daarna in de drie volgende brieven, deze woorden aan het eind van de brief komen, na de beloften aan de overwinnaars; zodat zij in de eerste drie brieven tot de gehele gemeente, in de laatste vier alleen tot de overwinnaars gericht worden. De reden is, dat in Efeze, Smyrna en Pergamus de gemeente als zoodanig, in haar geheel, tot bekering wordt opgeroepen, terwijl in Thyatire, nadat de onbekeerlijkheid van de gemeente gebleken was, de Heer zich niet meer tot haar in haar geheel wendt, maar uitsluitend zich richt tot het overblijfsel, dat in haar gevonden wordt.

Zeer duidelijk wordt hier het overblijfsel van het geheel onderscheiden. In de vorige Brieven is dit niet het geval. Er bestond toen nog hoop, dat de gemeente als zodanig zich bekeren zou. Die hoop was thans vervlogen. De massa blijft, zoals zij was. De Heer had gesproken van zijn slaven, die zich door Isèbel lieten verleiden, en van de kinderen van Isèbel, voor welke de deur van de genade gesloten was, en die met de dood worden bedreigd. Maar er was een overblijfsel. "Tot u zeg ik, tot de weinigen, die deze leer niet hebben, die de diepten van satan, gelijk zij zeggen, niet gekend hebben; ik leg op u geen anderen last, alleenlijk hetgeen gij hebt, houdt dat, totdat ik kom."

Duizenden hebben in de duistere Middeleeuwen de leer van Isèbel tegengestaan. De Waldenzen, de Albigenen, de Hussieten en vele anderen verwierpen de dwalingen van de Roomse kerk, veroordeelden hare goddeloosheid, en scheidden zich in meerdere of mindere mate van haar af. Hevig werden zij soms vervolgd, en heerlijke daden van geloof en liefde werden door hen verricht. Het is daarom, dat de Heer kon zeggen tot Thyatire: "Ik weet uwe werken, en uwe liefde, en uw geloof, en uwe dienst, en uwe volharding, en dat uwe laatste werken meer zijn dan de eerste." Hoe groter de duisternis is, des te helderder schijnen de sterren. De Heer verheugt zich over hunne getrouwheid, en verdedigt hen tegen de laster hunner vijanden. Zij werden beschuldigd een verbond met de duivel gemaakt te hebben, doch de Heer geeft hun getuigenis, dat deze beschuldiging geheel valsch was; zij hadden de diepten van satan niet gekend, maar zich in getrouwheid aan Hem vastgehouden. Evenwel werd er grote onkunde bij deze gelovigen gevonden; de kenmerkende waarheden omtrent de gemeente, hare roeping en hare hoop kenden zij niet. Daarom wilde de Heer geen anderen last op hen leggen; zij zouden die niet hebben kunnen dragen. Het enige, wat Hij van hen verlangt, is, dat zij houden, wat zij hebben, totdat Hij komt.

Voor de eerste maal in deze zeven brieven wordt hier over de wederkomst van de Heer gesproken. Dit is hoogst merkwaardig. Het oog van het overblijfsel wordt niet gericht op een verandering in de toestand van de gemeente of op haar terugkeer tot de dagen van de eerste liefde; maar haar blik wordt gevestigd op de wederkomst van de Heer. Van de gemeente is geen bekering of terugkeer tot haren oorspronkelijken toestand meer te verwachten. Zij heeft opgehouden een lichtdraagster te zijn. Het oordeel wordt over haar uitgesproken. Daarom worden de getrouwen getroost met de hoop op de wederkomst van Christus. Die hoop wordt hier niet voorgesteld, gelijk in de beginne, als de heerlijke verwachting, waardoor de gemeente boven de ijdelheid dezer wereld wordt verheven, maar als de troost van de getrouwen te midden van de treurige toestand, waarin de gemeente zich bevindt, en bij het zien en ondervinden van de goddeloosheden van Isébel. Is er van de gemeente op aarde niets meer te verwachten, de Heer van de gemeente blijft echter dezelfde. Op Hem vestigt zich de blik van de getrouwen, en in zijn heerschappij en heerlijkheid verlustigt zich hunne ziel.

"En die overwint, en mijne werken tot het einde toe bewaart, ik zal hem macht geven over de volken; en hij zal hen weiden met een ijzeren staf, gelijk pottenbakkersvaten verbrijzeld worden, gelijk ook ik van mijnen Vader ontvangen heb; en ik zal hem de morgenster geven."

Twee kenmerken van de komst van de Heer worden hier aangegeven. Vooreerst de komst van de Heer ten opzichte van de wereld, daar er gesproken wordt van het ontvangen van macht over de volken. En ten tweede de komst van de Heer voor de heiligen als de blinkende Morgenster.

Hoogst merkwaardig is de uitdrukking: "Ik zal u macht geven over de volken." In de tijd, toen de gemeente op haar waar standpunt stond en hare hemelse roeping vervulde, wordt iets dergelijks niet tot haar gezegd. Maar van het ogenblik af, dat de belijdende kerk de plaats geworden is, waar de ware gelovigen aan de schrikkelijkste beproevingen en vervolgingen waren blootgesteld, worden hun bijzondere beloften gegeven, om daardoor hun geloof te sterken en hen tot volharding aan te moedigen. Uit de geschiedenis weten wij, dat in de duisterste tijden de mannen van het geloof zich een weg hebben moeten banen door de ongerechtigheid, waartoe de gemeente vervallen was, vol vrees ontdekt te worden door hen, die zich de naam van Christus hadden toegeëigend, doch zijn vijanden waren, en onderworpen aan de vervolging van de machten, die op aarde heersten. Want de belijdende kerk is in de grond niet anders dan de macht van satan, die haar tot ongerechtigheid en afval verleid heeft, en die door de volken zijn heerschappij uitoefent. Wie nu in dezen tijd van verval en van de openbare

goddeloosheid overwint, het geloof behoudt, en te midden van vervolging en vijandschap volhoudt, en de werken van de Heer tot het einde toe bewaart, zal met Jezus macht hebben over de volken. De wereld, die onder de heerschappij van satan het middel geweest is om de heiligen te vervolgen en om te brengen, zal aan hen onderworpen worden.

De gemeente van de levende God had door haren heiligen, van het kwaad afgezonderden wandel, de wereld moeten veroordelen; doch nu zij met de wereld zich vereenigd en overspel bedreven heeft, heeft zij hare kracht om de wereld te veroordelen verloren; en daarom zegt de Heer thans: "Ik zal zulks doen;" want daar de gemeente door haar heiligen wandel en hare afzondering van de wereld de wereld niet heeft weten te oordelen, zal de Heer zelf door het oordeel, dat Hij over haar uitoefent, tonen wat de wereld is. Want hoewel degenen, die vervolgd werden, zich aan de macht over hen gesteld onderwierpen, zo waren zij nochtans van de wereld gescheiden, en werden de oorzaak, dat het oordeel over de wereld voltrokken word. Hoe groot de macht en de invloed van Isébel ook was, de getrouwen werden door de Heer als martelaren gekroond. De oversten dezer wereld verenigden zich tegen de Heer en zijn Gezalfde, (Ps. II.) doch de tijd komt, dat Hij zijn heerschappij over de volken zal aanvaarden. Thans is Jezus gezeten aan de rechterhand van de majesteit Gods, en de Heilige Geest is op aarde gekomen om de Gemeente bijeen te brengen; maar als de Gemeente tot Hem zal zijn opgenomen, zal Hij de hemel verlaten, op aarde verschijnen en de wereld oordelen. Dan zal Hij hen weiden met een ijzeren staf, zoals pottenbakkersvaten verbrijzeld worden. In dezen tijd doet Hij dit nog niet, maar laat overal zijn heerlijk Evangelie verkondigen, om de Zijnen uit de wereld te vergaderen, en hen door de kracht van de Heilige Geest, die Hij op aarde gezonden heeft, tot zijn Gemeente te brengen. Doch als Hij de volken tot zijn erfdeel verkrijgen zal, zal Hij hen als pottenbakkersvaten verbrijzelen. Dit zal het oordeel over de levenden zijn, 't welk in Matth. XXV wordt voorspeld. En alsdan zullen de Zijnen, de ware, levende leden zijner Gemeente, die Hij met zich vereenigd en in de hemel opgenomen heeft, in zijn heerschappij delen. Als Hij verschijnen zal, dan zullen zij met Hem verschijnen in heerlijkheid. De Heer zal komen, en al zijn heiligen met Hem. De heiligen uit de hemel volgen Hem, die, op het witte paard gezeten, komt om zijn vijanden te leggen tot een voetbank zijner voeten. Zij zullen zitten op tronen, oordelende al de volken van de aarde, die zich voor hen gelijk voor de Heer zullen neerbuigen, hunne heerschappij over hen daardoor erkennende.

De Heer zegt tot hen, die Hem getrouw zijn gebleven: "Vreest niet; wordt door de vervolgingen niet ontmoedigd; laat u door de ongerechtigheid van Isébel niet

verschrikken of in verwarring brengen; bewaart mijn werk tot het einde. Het is nu de tijd van verdraagzaamheid en volharding. Wandelt in de wereld, gelijk ik in het midden van Israël gewandeld heb; dan zal ik u macht geven over de volken, gelijk ook ik die macht van mijnen Vader ontvangen heb. Wanneer ik heersen zal, zult gij heersen met mij; en als de volken zich aan mij onderwerpen, zullen zij zich ook onderwerpen aan u. Wonderbare genade! De Heer heeft de Zijnen in alle opzichten met Zich verenigd. Hun leven is thans met Hem verborgen in God; en als Hij zal geopenbaard worden, dan zullen zij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid. Die overwinnen, hoe zwak zij ook zijn mogen, hoe veracht ook thans in de ogen van de wereld, hoezeer ook lijdende door de vijandschap en boosheid van de mensen, zullen met Hem delen in zijn heerlijkheid en in zijn heerschappij over de volken, en zullen met Hem zitten in zijn troon.

Doch de Heer belooft meer dan dit. Hij belooft de overwinnaars iets veel heerlijkers dan de heerschappij over de wereld. Hij belooft hun Zichzelven te zullen geven. Volgens Openb. XXII is Hij "de blinkende morgenster;" en Hij zegt hier: "Ik zal hem de morgenster geven." Welk een heerlijke beloning voor hen, die te midden van de ongerechtigheid van Isébel aan Hem hadden vastgehouden, voor Hem hadden geleden en zich aan Hem hadden toevertrouwd! Tot Jezus te worden opgenomen in de lucht om voor eeuwig bij Hem te zijn en met Hem te wonen in het Vaderhuis, is een veel groter geluk dan te delen in zijn heerschappij en macht, hoe groot de eer ook is, die ons daardoor wordt aangedaan. En dit is de belofte, door de Heer aan zijn gemeente gegeven. Hij heeft in de vele woningen van het Vaderhuis plaats voor ons bereid, en Hij komt om ons daar te brengen. Hij wil, dat wij zijn zullen, waar Hij is. Hij heeft ons de heerlijkheid gegeven, die de Vader Hem gegeven heeft. (Joh. XVII.) Zodra het ogenblik, door de Vader bepaald, zal gekomen zijn, zal Hij als de blinkende Morgenster verschijnen, en al de Zijnen - de ontslapenen, zoowel als de levend overgeblevenen - tot Zich opnemen, opdat zij voor altijd met Hem zijn zouden.

Wie deze hoop van de Gemeente in het oog heeft gevat; wie door het geloof Jezus als de blinkende Morgenster aanschouwt, en naar het opgaan van die morgenster met verlangen uitziert, heeft de morgenster in zijn hart, zoals Petrus dit zegt in zijn tweede brief. (2 Petr. I : 19.) "Wij hebben het profetisch woord, dat bevestigd geworden is; en gij doet wel, daarop acht te geven, (als op een lamp, schijnende in een duistere plaats), totdat de dag aanbreke en de morgenster opga in uwe harten." De profeten hebben gesproken van het heerlijk koninkrijk van Christus, van zijn overwinning over de vijanden, en dit profetische woord is door de verheerlijking van Jezus op de berg Thabor bevestigd geworden, zodat Petrus zich

een ooggetuige van de majesteit van Jezus noemen kan. In deze duistere wereld is dit bevestigde profetische woord als een licht, en het is goed daarop acht te geven; maar er is iets beters, namelijk het aanbreken van de dag en het opgaan van de morgenster. Zodra deze hoop ons deel geworden is, en leeft in onze ziel, dan is ons oog voornamelijk daarop gevestigd, en verwachten wij Jezus' komst in de lucht om ons tot zich te nemen.

Het opgaan van de morgenster is het aanbreken van de dag, maar daarna komt de zon. Jezus is zoowel de Morgenster als de Zon van gerechtigheid. Maar als Morgenster komt Hij om de Zijnen van deze aarde tot zich op te nemen in de hemelse heerlijkheid. Als Zon van gerechtigheid komt Hij om de wereld te oordelen, zijn vijanden te leggen tot een voetbank zijner voeten, en zijn heerlijke heerschappij hier beneden te vestigen. Wij komen dan met Hem uit de hemel en delen in zijn eer, overwinning en macht.

Wie zal deze morgenster aanschouwen? Wel, een iegelijk, die waakt gedurende de nacht. Allen zullen de zon in hare heerlijkheid zien; maar zij, die niet van de nacht zijn, hoewel zij weten, dat het, in zedelijken zin genomen, nacht is, zij wachten op het opgaan van de morgenster; zij zullen haar zien en deel aan haar verkrijgen. Zij zijn geen kinderen van de nacht, maar kinderen van de dag, en daarom verwachten zij het aanbreken van de dag. De morgenster is verdwenen, als de wereld de zon ziet, voordat de zon opgaat, eer de dag begint. Maar eer de zon opgaat, verschijnt de morgenster voor hen, die waken gedurende de nacht. Daarom is dat de plaats van de overwinnaars. Als kinderen van het licht en de dag moeten zij in de duisternis van de wereld, te midden van de ongerechtigheid van de belijdende kerk, hun oog vestigen op de komst van Jezus als Morgenster, en wakend die komst verbeiden.

De gelovigen in Jeruzalem, die de vertroosting Israëls verwachtten in de dagen, die aan de komst van Jezus in het vlees onmiddellijk voorafgingen, zijn een merkwaardig en liefelijk beeld voor ons. De Anna's en de Simeon's die de vertroosting van Israël verwachtten, handelden naar het woord van Maleachi: "En die de Heere vreesden, spraken tezamen." Zij kenden elkaar; zij hadden gemeenschap met elkaar; zij spraken tezamen, en verheugden zich over de heerlijke beloften, die God gegeven had, en leefden in de verwachting hunner vervulling. Het waren slechts enige weinige, arme, verachte mensen, nauwelijks bekend bij de wereld; de meesten hunner kennen wij niet eens bij name. Maar zij waren bekend bij God. Zij gevoelden het kwaad en het verval van het volk van de Heer, en zij zagen met hijgend verlangen uit naar de verlossing, die God beloofd had. Zij dachten er niet aan om de tempel te reinigen en de eredienst te verbeteren,

maar wandelden op de nauwen weg van het geloof, in stil vertrouwen op de komst van de Heer, en sprekende met allen, die God vreesden, over de verwachting, die hunne ziel vervulde. Zij waren volstrekt niet onverschillig omtrent de treurige toestand, waarin het volk zich bevond; maar zij verwachtten alleen hulp en uitkomst van de verlossing, die de Heer beloofd had, en gescheiden van het kwaad, in gemeenschap met elkaar, zagen zij uit naar de vervulling van Gods beloften. Welnu, zóó moet het thans ook zijn. De gelovige kan Isébel niet veranderen; hij kan nog minder zich verenigen met de massa, die in de tempel haar eredienst pleegt; hij kan zich niet verbinden met de kerkelijke stelsels en partijen; doch wel verre van ze aan te vallen, laat hij het de Heer over ze te oordelen; en in afzondering van het kwaad verwacht hij kalm en geduldig het verschijnen van de Morgenster, wakende gedurende de langen en duisteren nacht.

Moge de Heer ons allen deze genade schenken! Mogen onze harten vervuld zijn met de gelukzalige hoop Hem weldra te zien en te gelijken! Mogen wij, zolang Hij vertoeft te komen, zijn gemeenschap ondervinden, zijn vrede smaken, zijn vreugde genieten! Afscheiden van de wereld en de wereldse godsdienst is onze plaats buiten de legerplaats, waar wij de smaadheid van Christus dragen. Buiten die legerplaats vernemen wij de stem van de hemelse Bruidegom. Hij troost onze zielen, onder alle leed en druk, bij zonde en afval, te midden van de ongerechtigheden van de Isébels, met zijn heerlijke wederkomst. "Ik zal hem de morgenster geven." En in het laatste Hoofdstuk van de Openbaring, waar Jezus zich als de blinkende morgenster voor de Gemeente stelt, roept de Bruid in blijde hoop, als antwoord op de toespraak van haren Bruidegom: Kom! Terwijl het hele Boek van God, 't welk aanvangt met het bewonderingswaardig verhaal van de schepping, eindigt met de heerlijke voorstelling van de voltooide nieuwe schepping en van de schitterende zegepraal van Gods Zoon over alle machten van de duisternis, welke besloten wordt met de aangrijpende en liefelijke woorden: "Ja, ik kom haastig! - Amen! kom, Heer Jezus!"

De naam van te leven

Openbaring 3:1-6

Met de brief aan de gemeente te Sardis begint de beschrijving van een geheel nieuwe periode in de geschiedenis van de christelijke kerk op aarde. De eerste grote periode werd in Thyatire afgesloten. De Roomse kerk, die tot afgoderij en

dwaalleer vervallen was, is, omdat zij zich niet bekeerde, toen haar daartoe tijd gegeven was, door de Heer aan het oordeel prijs gegeven. Hoewel dit oordeel nog niet is uitgevoerd, en eerst over haar komen zal, nadat de ware gelovigen bij Jezus' komst in de hemel zullen opgenomen zijn, is zij nochtans door de Heer verlaten, en maakt vooreerst geen deel meer uit van de geschiedenis zijner kerk op aarde. Zoals zij in de Middeleeuwen was, zo is zij nog, en zóó zal zij blijven, totdat het oordeel over haar losbreekt. Hoewel er ook uit haar nog zielen tot bekering en tot geloof in Jezus kunnen gebracht worden, zo houdt de Heer zich toch met haar als één geheel niet meer bezig. Hij heeft alles aan haar gedaan, wat mogelijk was; doch zij wilde zich van hare ongerechtigheden niet bekeren, en daarom gaf Hij haar aan haar zelf over.

Door de gezegende kerkhervorming kwam een gehele verandering in de toestand van de christelijke kerk op aarde. Ook in de duisterste tijden van de Middeleeuwen werd er een overblijfsel, dat de naam van de Heer in waarheid aanriep, gevonden. Soms heel klein en onopgemerkt, maar ook dikwerf getuigende tegen de ongerechtigheid, en dan heftig vervolgd, en hier en daar door Isébel uitgeroeid. Doch in de vijftiende eeuw verwekte de Heer mannen van het geloof, die, door zijn Geest aangevuurd, een groot en machtig werk van Gods genade verrichtten. Duizenden werden tot God bekeerd en tot een waarachtig en levend geloof in de Heer Jezus Christus gebracht. Een nieuw leven ontstond in vele landen van Europa. Het licht werd weer op de kandelaar geplaatst; het heerlijk evangelie van Gods genade werd overal gepredikt; het Woord van God werd in de landstaal overgezet, gedrukt en ijverig verbreid en gelezen. Heerlijke daden van het geloof werden verricht; machtige openbaringen van de Geest Gods werden aanschouwd; van de blinden werden ogen geopend; de doven hoorden; de geestelijk doden werden levend gemaakt. En te gevolge daarvan scheidden zich duizenden van Rome's ongerechtigheden af, en keerden terug – voor zover zij de waarheid verstonden - tot de leer van de Apostelen en tot de eenvoud van de eerste gemeente.

Doch, helaas! deze heerlijke toestand van nieuw opgewekt leven en van krachtige openbaring van het geloof en van de liefde duurde niet lang. Nog gedurende het leven van de Hervormers begon de afval van het geloof en de verdorvenheid van de wereldse beginselen zich te vertonen. Verdeeldheid en scheuring onder de reformatoren; het trachten naar eer en aanzien en macht in deze wereld; het zich stellen onder de invloed en het gezag van de koningen dezer aarde; deden weldra alle scharen van onbekeerde mensen tot de nieuwe kerk overgaan; gaven aanleiding tot aanmatiging van gezag en opperheerschappij; brachten allerlei

ketterijen en dwaalbegrippen aan; leidden tot ongebondenheid en ongelooft; en beroofden de nieuwe kerk van de leiding en het voortgezette onderwijs van de Heilige Geest, die haar zeker, zo zij in eenvoud en oprechtheid van het hart op de rechte weg voortgegaan ware, verder zou hebben onderwezen en haar in al de waarheid zou hebben geleid. Wat God in zijn grote genade gewerkt had, werd door de ontrouw van de mensen bedorven, en de Heer was genoodzaakt de treurige toestand zijner gemeente aan het licht te stellen.

Gelijk Hij in de brief aan de gemeente te Efeze de toestand van de kerk beschreef, zoals die aan het einde van de apostolische eeuw geworden was; zo wordt in de brief aan Sardis de toestand van de Protestantse kerk beschreven, zoals zich die een 30-tal jaren na de Hervorming reeds vertoonde, en sedert in treurigheid en ellende is toegenomen. "Gedenk dan hoe gij het ontvangen en gehoord hebt, en bewaar het en bekeer u;" zegt de Heer. De Hervorming was een werk uit God. De prediking van het zuivere evangelie; de verlossing uit de macht van roomse dwalingen en afgoderij; de aanneming van de fundamentele christelijke leer: geen rechtvaardiging voor God door de werken, maar alleen door het geloof, was het werk van de Heilige Geest; doch heel spoedig - veel sneller dan in de dagen van de Apostelen - week men daarvan af, verloor men de hoofdzaken uit het oog, en keerde men zich tot de wereld en hare ijdelheden; en daarom zegt de Heer: "Gedenk, hoe gij het ontvangen en gehoord hebt, en bewaar het, en bekeer u."

En hoe wordt nu de toestand, waarin de gemeente te Sardis zich bevond, beschreven? Hoort slechts, wat de Heer van haar getuigt. "Dit zegt hij, die de zeven Geesten Gods heeft en de zeven sterren: Ik weet uwe werken, dat gij de naam hebt van te leven, en gij zijt dood. Wees waakzaam, en versterk het overige, dat op het punt is van te sterven; want ik heb uwe werken niet volkomen gevonden voor mijnen God."

"Ik weet uwe werken, *dat gij de naam hebt van te leven, en gij zijt dood.*" Schrikkelijke toestand! Maar het is de juiste schildering van hetgeen wij rondom ons aanschouwen, en van hetgeen reeds sedert lang de staat van de Protestantse kerk geweest is. Ja, zij heeft de naam van te leven. Zij beroemt er zich op de dwalingen van de roomse kerk afgezworen te hebben en van hare afgoderij te zijn verlost. In haar is geen Isébel, die zich een profetes noemt; en in haar wordt niet gehoereerd en geen afgodenofer gegeten. Zij maakt aanspraak op het bezit van de ware leer en van de apostolische gebruiken en inrichtingen. Zij pretendeert zich aan niemand te onderwerpen dan aan Christus alleen. Alle menselijk gezag verwerpt zij, om zich, zoals zij beweert, alleen te buigen voor het Woord van God. Maar, helaas! dit alles is slechts uitwendig; het leven uit God ontbreekt. Een

belijdenis van het Christendom en van de ware evangelieleer, doch zonder de levenskracht! Een vasthouden aan de naam en de leer van het Christendom, maar zonder levende vereniging met Christus, de Heer. Een dode orthodoxie!

Doch dit is niet alles. De Heer voegt er aan toe: *"Ik heb uwe werken niet volkomen gevonden voor mijnen God."* Met een enkel woord wordt hiermede het kenmerkende van de toestand van het protestantisme aangegeven. Terecht hadden de hervormers de werken als ter zaligheid noodzakelijk verworpen, en was door hen de leer van de rechtvaardigmaking door het geloof zonder de werken van de wet tegenover de werkheiligheid van Rome als een goddelijke leer vastgesteld; doch zij vervielen, door reactie, tot het tegenovergestelde uiterste, en in plaats van de leer van de rechtvaardiging door het geloof als uitgangspunt voor een heiligen wandel en voor het doen van goede werken te erkennen, beschouwden zij die als het einddoel, en stelden daardoor vanzelf de werken op de achtergrond. Het is van groot gewicht, dat wij de fouten erkennen, waarin de Hervormers gevallen zijn, en terugkeren tot de leer van de Apostelen, tot hetgeen van de beginne was. De Apostelen maakten zich niet, zoals de Hervormers, aan eenzijdigheid schuldig, maar stelden de volle waarheid in het licht. Zij predikten de rechtvaardiging door het geloof in Christus, en stelden duidelijk en klaar in het licht, dat een iegelijk, die gelooft, door Gods genade alleen, zonder de werken van de wet, van alle zonde gerechtvaardigd is, in Christus als een rechtvaardige, heilig en onberispelijk, voor Gods aangezicht staat, zodat hij ten allen tijde met alle vrijmoedigheid in de tegenwoordigheid van de heiligen en rechtvaardigen God vertoeven kan. Maar zij leerden tevens, dat deze rechtvaardiging van de zonden en van de macht van de zonde ten doel had om in nieuwheid van leven te wandelen; niet alleen het kwade na te laten, maar het goede te doen. Zij predikten duidelijk, dat de gelovige in Christus een nieuw schepsel geworden is, met Christus gestorven en opgestaan, en door de Heiligen Geest, die hem gegeven is, en die in hem woont, bekwaam gemaakt om goede werken te doen om de voetstappen van Jezus te drukken, om God de Vader te verheerlijken. Wij zijn Gods maaksel, zegt Paulus, geschapen in Christus Jezus *tot goede werken, die God te voren bereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen.* (Efez. II : 10.) En aan het eind van de heerlijke voorstelling van de volkomen verlossing, die ons in Christus geworden is, zegt hij in Rom. XII: "Ik vermaan u dan, broeders! door de ontfermingen Gods (over welke ik u gesproken heb, en die gij zijt deelachtig geworden,) *dat gij uwe lichamen stelt tot een levende offerande, heilig, Gode welbehagelijk, welke is uwe redelijke dienst.*" Terwijl de Apostel Jacobus ons terecht leert, dat een geloof, 't welk niet openbaar wordt in de werken, een dood geloof is, evenals een boom, die geen vruchten voortbrengt, moet omgehouden en in het vuur geworpen worden.

Merkwaardig is het, dat de uitspraak van Jacobus, die zo zeer de ergernis van Luther opwekte, dat hij diens brief een stroobrief heeft genoemd, en weigerde die in zijn bijbel op te nemen, door de woorden van de Heer tot de gemeente te Sardis volkomen is gerechtvaardigd. Waar de Heer de toestand van het Protestantisme beschrijft, en moet zeggen, dat hunne werken niet volkomen gevonden zijn voor zijn God, daar getuigt Hij: "gij hebt de naam van te leven, maar gij zijt dood."

Dit ter-zijde-schuiven van de goede werken kwam vooral ook daarin uit, en had tot noodzakelijk gevolg, dat er niet gevraagd werd naar de wil van de Heer ten opzichte van de inrichting en orde in de gemeente, en weinig gewicht gehecht werd aan afwijking van de geopenbaarde waarheid. Waar men terecht de aanmatiging van de Paus en van de kerk van Rome verworpen en zich aan hun dodelijke macht onttrokken had, daar kwam men, helaas! door het verkeerd toegepaste beginsel van de "gewetensvrijheid" tot het dulden van allerlei dwaalbegrippen, filosofische stelsels en ongelovige theorieën, en waar men terecht de joodse en heidense ceremoniën en gebruiken van de roomse kerk had afgeschaft, liet men zich niet door de wil en het woord van de Heer leiden, maar ging naar eigen goedvinden te werk; waarvan het treurige gevolg was, dat de nieuwe kerk zich in tal van afdelingen splitste, die elk naar eigen methode werden ingericht; zodat van die kerk kan gezegd worden, wat er van de Israëlieten in de dagen van de Richteren geschreven staat: "Een iegelijk deed, wat recht was in zijn ogen."

Het is wel van belang, geliefde broeders! dat wij ernstig hierover nadenken. Willen wij tot de overwinnaars behoren, die met witte kleren zullen worden bekleed, dan moeten wij in *alles* vragen naar de wil van de Heer; en die wil is ons geopenbaard in zijn dierbaar en heilig Woord. Dat Woord is in alles, ten allen tijde en in alle omstandigheden een lamp voor onzen voet en een licht voor ons pad. Bevrijd van menselijk gezag, moeten wij ons onderwerpen aan het Woord en het gezag van de Heer. Niet onze rede, ons verstand, ons goeddunken, ook niet het uitzicht op succes, op ingang bij de mensen en op overwinning over het kwaad, mag ons leiden; onze enige leiddraad moet zijn de geopenbaarde wil van God. "Heer! wat wilt gij, dat ik doen zal," moet bij het begin zoowel, als aan het eind onzer loopbaan; in de kerk zowel als in ons huis en in onze zaken; in alle omstandigheden onze enige en oprechte bede zijn; en Hij, die gezegd heeft: "Indien uw oog eenvoudig is, zal uw gehele lichaam verlicht zijn," zal ons inzicht en raad en wijsheid geven, en ons het beste, het Hem welbehagelijke, doen vinden.

Vertroostend is het voor onze harten te vernemen, hoe de Heer Jezus zich aan de gemeente te Sardis voorstelt. Tot de gemeente te Efeze zei de Heer: "Dit zegt hij, die de zeven sterren in zijn rechterhand houdt, die in het midden van de zeven

gouden kandelaars wandelt." Doch de gemeente had door haar zonde en afval hare plaats van lichtdraagster verloren; de ene helft was tot afgoderij vervallen, de andere had de naam van te leven, maar was dood; en door dezen treurige toestand was het gezag, 't welk de Heer in zijn gemeente toekwam, in handen gekomen van hen, die het niet toekwam, maar die het overmoedig zich hadden aangematigd. Daarom wandelt Hij niet meer in het midden van de kandelaars, en heeft ook niet meer de zeven sterren in zijn rechterhand. Alles is door de schuld van de gemeente verloren. Maar heeft Hij daarom opgehouden de bron van zegen en van gezag te zijn? Wel neen! dit kan niet. Hij is dezelfde. De gemeente moge ontrouw zijn, Hij blijft getrouw. Bij Hem is alles te vinden, wat wij behoeven. "Dit zegt hij, die de zeven Geesten Gods heeft, en de zeven sterren," zo spreekt Hij tot Sardis. De getrouwe discipel van de Heer vindt daarin zijn steun, zijn kracht en zijn troost. Wat ook veranderd moge zijn, de Heer is niet veranderd. Hoeveel wij ook missen moeten van de heerlijke gaven en krachten van de eerste gemeente, Jezus heeft de zeven Geesten Gods. De volheid van de Geest is bij Hem. Hij kan ons uit die volheid genade voor genade geven. Wij behoeven niet te hongeren en niet te dorsten. Hij verkwikt en sterkt de moede. Hij laaft de ziel aan frisse waterstromen. En hoe ook alles in verwarring is; hoe menselijke ideeën en instellingen ook de orde Gods hebben verdrongen: Jezus heeft de zeven sterren; Hij heeft het gezag behouden; wie zich tot Hem wendt, vindt leiding en besturing.

"Gedenk dan, hoe gij het ontvangen en gehoord hebt, en bewaar het, en bekeer u." Twee dingen noemt de Heer op: *ontvangen* en *gehoord*. Vooreerst: de genade, die zij ontvangen heeft, en waarin zij bevestigd was geworden; en ten tweede: het geopenbaarde Woord van God, als leidsman en levensregel. Wij zijn verantwoordelijk voor hetgeen wij ontvangen hebben en voor het Woord, dat ons is geschonken. Die de ontvangen genade veracht en het gehoorde woord verwerpt, zal met de wereld verloren gaan. Hoort wat de Heer zegt. "Indien gij dan niet waakt, zal ik tot u komen als een dief, en gij zult niet weten, in welke ure ik tot u komen zal." Door deze woorden wordt de gemeente, die zich niet bekeert, met de wereld gelijkgesteld. Voor de ware gemeente komt de Heer niet als een dief in de nacht. Zij is niet in de nacht of in de duisternis, dat haar die dag als een dief overvallen zou, zegt Paulus in 1 Thess. V. De ware gelovigen zijn kinderen van de dag en van het licht. Zij verwachten de Heer Jezus als hun Heiland en Heer, als hun beminde Bruidegom. Naar zijn komst om hen tot Zich te nemen, zien zij met hijgend verlangen uit. Maar de wereld, die in de duisternis verkeert, over wie de nacht zich heeft uitgebreid, zal door de komst van de Heer ten oordeel uit haren slaap worden opgeschrikt; en wanneer zij zeggen zal: vrede en zekerheid, dan zal een haastig verderf over haar komen. Welnu, evenals het de wereld gaat, zo gaat het de Geschiedenis van de christelijke kerk

gemeente, die de naam heeft van te leven, maar dood is. Aan de wereld gelijkvormig; evenals de wereld geworden; verstoken van Gods leven; zonder de olie van de Heilige Geest; zal zij gelijk de wereld geoordeeld worden en omkomen.

Maar er is een overblijfsel in Sardis, gelijk er een overblijfsel in Thyatire was. Dit is, gelijk ik vroeger reeds opmerkte, het kenmerkende van deze laatste brieven. Gelijk de Heer zich niet meer tot de gemeente te Thyatire als zodanig wendde, zo wendt Hij zich ook niet tot de gemeente te Sardis, om haar zijn beloften aan te bieden. De roomse kerk heeft zich niet willen bekeren, en daarom wacht haar het oordeel; de Protestantse kerk is aan de wereld gelijkvormig geworden en zal met de wereld omkomen; als één geheel is er van haar niets te verwachten. Doch er is een overblijfsel. "Maar gij hebt weinige namen in Sardis, die hunne kleren niet bevekt hebben; en zij zullen met mij wandelen in witte klederen, want zij zijn het waardig."

Merken wij op, dat de Heer spreekt van *weinige* namen. Helaas! de grote massa van de protestanten heeft de naam van te leven, maar is dood; slechts weinigen hebben het leven uit God en zijn van de wereld gescheiden. Deze *namen* beduiden de *Personen*, die de Heer kent en geteld heeft, ieder van hen bij name. Zij hebben hunne klederen niet bevekt; zij hebben niet gewandeld met de wereld. In Sardis is geen spraak van de verleiding van Bileam, of van de ongerechtigheden van Isébel, maar van de wereldsgezindheid en de eigenwillige godsdienst als een noodzakelijk gevolg van het gemis van het leven uit God. Sardis is aan de wereld gelijk geworden; zij roemt in hare schande, gelijk Paulus wenende zegt van enkelen in zijn dagen: "die wandelen als vijanden van het kruis van Christus, wier einde het verderf, wier God de buik, en wier eer is in hunne schande, die aardse dingen bedenken." Deze weinige namen hebben hunne kleren niet bevekt; zij hebben zich van de wereld gescheiden; zij wandelen niet naar hun goeddunken, maar richten zich naar de wil en het woord van de Heer. En gelijk de Heer eenmaal het goede werk, dat Maria aan Hem deed, geprezen en tot een voorbeeld voor alle volgende geslachten gesteld heeft, zo belooft Hij hier: "Zij zullen met mij wandelen in witte klederen, want zij zijn het waardig." Die Hem eren, zullen door Hem geëerd worden.

"Wie overwint, die zal bekleed worden met witte klederen, en ik zal zijn naam geenszins uitdoen uit het boek van het leven, en ik zal zijn naam belijden voor mijn Vader en voor zijn engelen." Heerlijke belofte! Drieërlei valt hier op te merken. *De overwinnaar zal bekleed worden met witte klederen*. Wie zijn kleed niet heeft bevekt, maar in getrouwheid voor de Heer heeft gewandeld, en werken heeft verricht, waaraan de Heer zijn goedkeuring kan hechten, zal eenmaal met witte klederen bekleed worden. Van de bruid van het Lams wordt gezegd: "en haar is

gegeven, dat zij bekleed zij met fijn lijnwaad, blinkend en rein; want het fijn lijnwaad zijn *de gerechtigheden van de heiligen.*" (Openb. XIX : 8.)

Den overwinnaar belooft de Heer: "*Ik zal zijn naam geenszins uitdoen uit het boek des levens.*" Onder het boek des levens wordt hier niet verstaan: het boek des levens, waarin van de grondlegging van de wereld af de namen van de heiligen geschreven staan; want dat boek is het boek van Gods raadsbesluit, en daarin heeft God zelf de namen geschreven, en die kunnen derhalve niet worden uitgedaan. Het boek des levens, dat hier bedoeld wordt, is het boek van de getuigenis. Het is een register van de namen van allen, die belijdenis van het christelijk geloof hebben afgelegd. Wie alleen de naam hebben van te leven, maar dood zijn, verliezen de plaats, die zij hebben ingenomen en komen om met de wereld. De overwinnaars daarentegen, die het leven Gods hadden en hun kleren niet hadden bevekt, behouden hunne plaats en worden beloond. Al heeft men ook de voornaamste plaats in de kerk op aarde, en al heeft men ook deel aan al hare voorrechten, zo komt men toch om met de wereld, als men het ware leven niet heeft.

En eindelijk zal de Heer de *naam van iedere overwinnaar belijden voor zijn Vader en voor zijn engelen.* Wie de naam van de Heer Jezus beleden en zich van de wereld afgezonderd heeft om zijn smaadheid te dragen, zal eenmaal door Hem aan de Vader en aan de heilige engelen worden voorgesteld als een getrouw getuige.

Moge de Heer ons allen de genade schenken, tot deze overwinnaars te behoren! Wie oren heeft, die hore, wat de Geest tot de gemeenten zegt.

Het getrouwe overblijfsel in onze dagen.

Openbaring 3:7-13

De brieven aan de gemeenten te Filadelfia en Laodicéa beslaan een merkwaardige plaats onder de zeven brieven aan de zeven gemeenten in Klein-Azië, niet alleen omdat zij het slot vormen van de profetische geschiedenis van de christelijke kerk op aarde, maar ook, en vooral, omdat hun inhoud geheel verschilt van de inhoud van de overige brieven. In de brief aan Filadelfia vinden wij geen enkele berisping, in die aan Laodicéa geen enkele loftuiting. In de vorige brieven werd ons het toenemend verval van de christelijke kerk geschilderd. Het verlaten van de eerste liefde, niet tegengehouden noch teruggekeerd door de zware vervolgingen, welke de Heer als kastijding over zijn gemeente deed komen, bracht haar tot een

openlijke vereniging met de wereld waaruit als noodzakelijk gevolg de grofste dwalingen en de ergerlijkste afgoderij voortsproten, zoals die in de Roomse kerk van de Middeleeuwen gevonden werden en nog steeds, hoewel in gewijzigde vorm, die kerk beheersen en haar voor het oordeel doen rijpen. De Protestantse kerk, ontstaan door de Hervorming in de vijftiende eeuw, toen de machtige werking van Gods Geest duizenden uit de zondeslaap wakker schudde en van de roomse dwalingen meer of minder reinigde, verviel weldra tot een koud en dood formalisme, zodat zij, evenals de wereld, door de komst van de Heer zal worden overvallen. Doch evenals er in de Roomse kerk - in Thyatire - een overblijfsel naar de verkiezing van de genade gevonden werd, waren er ook in de Protestantse kerk - in Sardis - enige weinige namen, die hunne kleren niet bevlekt hadden. Deze worden thans in de brief aan Filadelfia afzonderlijk toegesproken; hun karakter en positie wordt beschreven, en zij worden door de Heer bemoedigd en getroost en op zijn heerlijke wederkomst voorbereid; terwijl de overigen, die zich niet bekeerden, maar steeds verder afweken, volgens de brief aan Laodicéa, als walgelijk uit de mond van de Heer zullen worden gespuwd.

Het getrouwe overblijfsel wordt in de brief aan Filadelfia *uit het oogpunt van de Heer beschouwd*, en niet zoals het zich aan het oog van de mens vertoont. Gelijk de Heere God eenmaal in Moab's velden, op de hoogte van Peor, van zijn volk Israël getuigde: "Hoe schoon zijn uwe woningen, o Israël! hoe liefelijk zijn uwe tenten, o Jakob!" zo ziet de Heer hier de zijnen, die in het midden van de christelijke kerk leven, als een getrouw overblijfsel afgezonderd van het naamchristendom, zijn woord bewarende en zijn naam niet verloochnende. Daarom vinden wij hier geen enkel woord van berisping. Niet uit het oogpunt van de menselijke zwakheid, maar uit het oogpunt van Gods heerlijke gedachten over de zijnen worden de heiligen hier gezien; en al is het ook, dat nog niet allen praktisch het standpunt hebben ingenomen, 't welk ons hier beschreven wordt, zo vernemen wij slechts, wat de Heer, die hen levend maakte en afzonderde, van hen denkt, hoe Hij hen beschouwt en welke toekomst Hij hun bereidt. Filadelfia stelt ons dus voor de ware gemeente van de Heer, die gescheiden van het naamchristendom, tot Hem zal worden opgenomen in de hemel, waarna dan het oordeel over de overblijvenden kan worden voltrokken. Wij moeten dus hier niet denken aan een zekere afdeling van de Protestantse kerk, aan een vergadering van gelovigen, die hier en daar tezamen komen, maar aan *alle ware gelovigen* in deze laatste dagen, aan allen, die niet slechts de naam hebben van te leven, maar die in waarheid het leven uit God bezitten, en daardoor voor de Heer zijn afgezonderd en Hem tegemoet gaan in de lucht. Deze allen hebben dan de ernstige vraag zichzelf voor te leggen, of zij

praktisch beantwoorden aan de beschrijving, welke hier van hen gegeven wordt, en of zij het standpunt innemen, waarop zij naar 's Heeren gedachten geplaatst zijn.

Wij kunnen derhalve veilig zeggen - en het is heerlijk daaraan te mogen denken, en dezen brief aldus uit de hand van de Heer te mogen ontvangen - dat de Heer hier spreekt tot de gelovigen in onze dagen, en getuigenis geeft van het nieuwe werk, 't welk Hij door zijn Geest in het midden van de christelijke kerk verricht. Hierdoor verkrijgt deze brief een bijzondere belangrijkheid en aantrekkelijkheid voor ons. Het is ons, alsof wij onzen dierbaren Heiland ons persoonlijk horen toespreken en troosten.

Gelijk in de vorige Brieven, zo staat ook hier de wijze, waarop de Heer zich voor zijn gemeente stelt, in verband met de toestand, waarin de zijnen zich bevinden en met de positie, die zij innemen. Doch waar de Heer in de overige Brieven zegt, wat Hij heeft, openbaart Hij hier aan zijn gemeente, wie Hij is; en dat niet in zijn heerlijkheid en majesteit, maar in zijn zedelijke schoonheid en voortreffelijkheid. Dit is treffend en schoon. Waar alles in verwarring is en de christelijke kerk zich heeft afgewend van de waarheid, daar komt de Heer tot de zijnen, en geeft hun Zichzelve te genieten, vestigt hun oog op zijn schoonheid en heerlijkheid, en trekt daardoor hunne zielen te meer af van de wereld en de wereldse godsdienst.

Als "de Heilige en de Waarachtige" komt de Heer tot zijn gemeente. In zijn heerlijk gebed tot de Vader zegt Hij: "En ik heilig mijzelf voor hen, opdat ook zij geheiligd zouden zijn door de waarheid." Hij was van het eerste ogenblik van zijn komst hier beneden als mens "de Heilige." "Dat heilige, dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genoemd worden", zeide de engel tot de maagd Maria. Op geheel enige wijze door zijn wondere ontvangenis uit de Heiligen Geest en door zijn niet minder wondere geboorte uit een Maagd, van alle mensen afgezonderd, leefde, wandelde en werkte Hij op deze aarde als de afgezonderde mens, die wel in de wereld vertoefde, maar niet tot de wereld behoorde, en wiens spijs het was, de wil zijns Vaders te doen. Hij volbracht het werk onzer verzoening en verlossing; Hij bracht het leven en de onverderfelijkheid aan het licht in de opstanding; en Hij ging heen tot de Vader en voer ten hemel om als onze Hoogepriester in het heiligdom voor ons tussenbeide te treden en ons in het Vaderhuis plaats te bereiden. Als de zodanige stelt Hij zich hier voor de zijnen. Duidelijk blijkt hieruit, dat Hij hen als het getrouwe overblijfsel beschouwt, 't welk door de waarheid is geheiligd geworden, zich van de wereld heeft afgezonderd en met Hem in de hemel is verbonden.

Doch Hij is niet alleen "de Heilige," Hij is ook "de Waarachtige." Hij is de openbaring van hetgeen God is - waarachtig in zijn Woord, waarachtig in zijn werk, waarachtig

in zijn belofte; met één woord, zoals Johannes in zijn eerste brief zegt: "Hij is de *waarachtige* God en het eeuwige leven." Op Hem kunnen wij dus ons gehele vertrouwen stellen. In tijden van algemene afval, waar de Satan hoe langer zo meer de harten met ongerechtigheid en vijandschap vervult, is het een ongemene vertroosting Hem als zoodanig te kennen en met Hem in gemeenschap ons te bevinden. In 1 Johannes 5 volgt op de woorden: "deze is de waarachtige God en het eeuwige leven," de vermaning: "Kinderen! bewaart uzelf van de afgoden;" zodat ook daar de waarachtigheid met de heiligheid verbonden is.

"Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, die de sleutel Davids heeft, die opent en niemand zal sluiten, en die sluit en niemand zal openen. Ik weet uwe werken, zie, ik heb een geopende deur voor u gegeven, die niemand kan sluiten; want gij hebt kleine kracht, en gij hebt mijn woord bewaard, en mijnen naam niet verloochend."

Ziedaar de beschrijving van de toestand van het overblijfsel in onze dagen. Gij hebt kleine kracht; gij hebt mijn woord bewaard; gij hebt mijnen naam niet verloochend. Dit is een loftuiting. In een tijd van verval, van ongeloof, van wereldsgezindheid, van afwijking van Gods gebod, en van verwerping van 's Heeren gezag, waar te midden van het naamchristendom, 't welk het oordeel tegen gaat, een klein overblijfsel gevonden wordt, dat getrouw is, kan geen ontwikkeling van macht en kracht verwacht worden. Niet slechts zijn de gaven en wonderkrachten van de eerste gemeente verdwenen, maar ook de machtige werkingen van de Geest, die de eersten tijd van de Hervorming tot zulk een schitterende openbaring van geloofskracht maakten, ontbreken. Weinig en zwak zijn de werktuigen, die de Heer gebruikt, om zijn woord te verkondigen en zijn naam te verheerlijken. Kleine kracht is het kenmerk van de heiligen in onze dagen. Evenals de Joden na hun terugkeer uit de Babylonische ballingschap vanwege hunne machteloosheid tot spot hunner vijanden dienden, zo haalt de christelijke wereld met verachting de schouders op over het kleine hoopje getrouwen, dat in hunne wereldsgezindheid en ongerechtigheid niet wil medelopen. Maar evenals die bespotten en tegengewerkte Joden hun vertrouwen op de Heere stelden, van Hem alle hulp en kracht verwachtten en in geloof hun altaar bouwden, zo stellen wij, in het bewustzijn onzer zwakheid, ons vertrouwen op Hem, die van de zwakken kracht is, die de nederige genade geeft, en die een verbroken hart en een verslagen geest barmhartigheid doet ondervinden.

Grote dingen te willen doen, de gemeente terug te willen voeren tot de heerlijke dagen van de apostelen, de wereld te willen bekeren, is derhalve geheel in strijd met het karakter, 't welk het overblijfsel, naar 's Heeren uitspraak, heeft. Wij zitten, als 't ware, op de puinhopen van de christelijke kerk. Verootmoediging en Geschiedenis van de christelijke kerk

schuldbelijdenis passen ons, geen hoogdravende machtsontwikkeling of hoogmoedige zelfverheffing, die telkens uitlopen op schade en schande. Indien wij in het gevoel onzer zwakheid, afgezonderd van de wereld en hare godsdienst, de Heere dienen, op Hem ons vertrouwen stellen en naar zijn geboden vragen, dan worden wij door Hem geprezen, en kunnen de openbaring zijner kracht in onze zwakheid verwachten.

Want Hij, die de Heilige en Waarachtige is, heeft de sleutel Davids, naar Jesaja's woord: "Ik zal de sleutel van het huis van David op zijn schouder leggen; en hij zal opendoen, en niemand zal sluiten." Omdat wij kleine kracht hebben, geeft Hij voor ons een geopende deur, die niemand kan sluiten. Op merkwaardige wijze heeft de Heer, dikwerf door de tijdsomstandigheden, door de revolutiegeest van de volkeren, door de heerszucht van de vorsten, die hun gebied trachtten te vergroten, door de ontdekkingen van landen, die tot in onze dagen onbekend gebleven waren, de deur voor de evangelieprediking geopend. Zonder dat iemand er aan dacht, of iemand er iets toe heeft bijgedragen, is eensklaps, heel onverwacht, te midden van de dode toestand van de kerk het geroep uitgegaan: "De bruidegom komt! gaat uit hem tegemoet!" en zijn honderden en duizenden uit de slaap wakker geschud, de Bruidegom tegemoet gegaan, en hebben zich van de wereld gescheiden.

Dit is ons vertrouwen en onze troost bij de prediking van het evangelie. "Zie ik heb een geopende deur voor u gegeven, die niemand kan sluiten." Met dit woord kunnen wij zonder vrees overal heen gaan, hoe ook de uitwendige omstandigheden zijn mogen, waar de Heer een deur heeft geopend. Evenals in de dagen, toen de Heiland hier beneden wandelde, en als de ware herder zich aan zijn volk voorstelde, geen aardse macht van farizeeën, schriftgeleerden of landvoogden in staat was zijn getuigenis te doen ophouden, omdat "de deurwachter" hem de deur had geopend, (zie Joh. X.) zo kan ook thans niemand ons getuigenis verhinderen en doen ophouden, als Hij, die de sleutel van David in zijn hand heeft, de deuren opent. En als wij verlangen, dat in de een of andere streek, in de een of andere stad, of in het een of ander land een geopende deur moge komen voor de evangelieprediking of voor het getuigenis van de waarheid, wij hebben ons slechts te wenden tot Hem, die opent en niemand kan sluiten, die sluit en niemand kan openen. Op zijn tijd en op zijn wijze zal Hij ons gebed, verhoren; terwijl de pogingen, die wij in het werk stellen om de deuren te openen, en de krachtspanning, die wij aanwenden, steeds zullen mislukken. Wij zijn van de Heer alleen afhankelijk. Gevoelen wij dit; erkennen wij onze zwakheid; geven wij elke pretensie van eigen kracht en vermogen op; dan zal de Heer zijn kracht in onze zwakheid volbrengen.

"Gij hebt mijn woord bewaard, en mijnen naam niet verloochend." Op zichzelf genomen is deze loftuiting niet groot. Wat zou er nog minder van een Christen gezegd kunnen worden? Als iemand het woord van de Heer verwerpt, en Jezus' naam verloochent, dan heeft hij opgehouden een Christen te zijn. In de eersten tijd van de gemeente viel er heel wat meer te zeggen van de gelovigen zelfs in de brief aan de gemeente te Efeze; waar toch reeds de eerste liefde verlaten was, kon de Heer getuigen van hunne werken van hunnen arbeid, van hunne volharding en van hun niet verdragen van de boozen. Toch is het een schoone lofspraak. Evenals het in de boze dagen van Achab een heerlijk getuigenis was, 't welk de Heer geven kon van die zeven duizend namen, die hunne knie voor Baäl niet gebogen hadden, zo is het in onze dagen, waar het Woord van God zo zeer wordt verworpen, en Jezus' Naam zo schrikkelijk wordt verloochend en gelasterd, een schoone lofspraak: "Gij hebt mijn woord bewaard en mijnen naam niet verloochend."

In onze dagen toch wordt het Woord van God op allerlei wijzen aangerand. Niet alleen wordt het door de bepaald ongelovigen verworpen, veracht en bespot, maar het wordt ook door zich noemende gelovigen van zijn goddelijk gezag beroofd. De inspiratie door de Heiligen Geest wordt geloochend; de geloofwaardigheid van de schrijvers van de Heilige Schrift wordt in twijfel getrokken; de verhalen van de schepping en van de geboorte van Jezus worden mythen en legenden genoemd. Bij alle voorgeven van aan een Godsopenbaring te geloven en zich voor de uitspraken van de Heer te buigen, ondermijnt men de grond, waarop wij staan, en ontnemt men elke vastheid en zekerheid aan de ziel, daar van ieders subjectieve mening afhangt te bepalen, wat de Heere God al of niet heeft geopenbaard. De duivel is listig. Vroeger heeft hij het Woord van God in kloosters en bibliotheken weten te verbergen; en thans, nu voor enkele stuivers ieder de Bijbel in zijn bezit kan hebben, maakt hij de mensen wijs, dat die Bijbel wel een schoon en nuttig boek is, doch volstrekt geen goddelijk gezag heeft, en men zich derhalve aan zijn uitspraken niet behoeft te onderwerpen. Het resultaat is hetzelfde. Op beide wijzen wordt Gods Woord de mens ontnomen. In zulk een tijd aan Gods Woord vast te houden, dat Woord als het Woord van God te bewaren, zich voor het gezag van dat Woord te buigen, zich in alles door dat Woord te laten leiden en besturen, is een grote genade van God. O, dat wij het in alle opzichten en in alle dingen mogen erkennen en waarderen! Het is het kenmerk van de heiligen in onze dagen, zoals de Heer hen naar zijn gedachten voor zich ziet, in alles te vragen naar de mening van God. Zoals de Heer Jezus zelf tot God heeft gezegd: "Ik heb lust, o mijn God! om uw welbehagen te doen; en uwe wet is in het midden mijns ingewands;" (Ps. XL : 9) zoals Hij de verzoeking van satan afwees met het merkwaardige woord: "De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat uit de mond van God
Geschiedenis van de christelijke kerk

uitgaat;" gelijk Paulus op de weg naar Damaskus zeide tot Hem, die bij zo heftig vervolgd had: "Heer! wat wilt gij, dat ik doen zal?" gelijk Timotheüs van zijn jeugd af aan de heilige Schriften had gelezen, die wijs kunnen maken tot behoudenis door het geloof, dat in Christus Jezus is; zo behoren ook wij aan het Woord van God ons in alles te onderwerpen, en bij elke weg, die wij inslaan, bij elk werk, dat wij verrichten, bij elke mening, die wij horen of koesteren, te vragen: "Heer! wat is uw wil? wat is uwe gedachte? wat zegt Gij mij in uw Woord?"

Evenzo wordt in onze dagen de naam van de Heer Jezus op alle manier verloochend. Merken wij op, dat de naam van de Heer altijd betekent de openbaring van hetgeen Hij is. In zijn naam ligt zijn wezen en karakter opgesloten. Als men dus verloochent hetgeen Hij is, dan verloochent men zijn naam. Wie hoog opgeeft van de voortreffelijkheid en wijsheid van Jezus; wie gaarne met lof spreekt over de profeet van Nazareth, en hem ten voorbeeld stelt, maar niettegenstaande al zijn lofspraken toch zijn Godheid ontkent, die verloochent de naam van de Heer; en eveneens wordt zijn naam verloochend door een ieder, die zijn reine en heilige mensheid, de algenoegzaamheid zijner offerande, de verzoening door het bloed van het kruis ontkent; ja, door een ieder, die op enigerlei wijze zijn eer aanrandt of zijn heerlijkheid verkleint. Johannes zegt in zijn eerste brief, dat het een kenmerk van de laatste dagen is, dat er vele antichristen geworden zijn, die loochenen, dat Jezus de Christus is; die niet belijden Jezus Christus als in het vlees gekomen, en daarom de Zoon loochenen. In zulke dagen van dwaling en verloochening van de naam van de Heer aan die Naam vast te houden, die te belijden en hoog te houden, zijn eer te handhaven en zijn heerlijkheid te verdedigen, is de eer en de roem van het getrouwe overblijfsel.

Dit overblijfsel wordt veracht, gesmaad en tegengewerkt door allen, die wel de gedaante van godzaligheid hebben, maar de kracht daarvan verloochenen. Tot hunne bemoediging zegt de Heer: "Zie, ik geef enigen uit de synagoge van satan, die zeggen, dat zij Joden zijn, en het niet zijn, maar liegen; zie, ik zal maken, dat zij komen en zich neerbuigen voor uwe voeten, en bekennen, dat ik u heb liefgehad." Gelijk de Joden, die beweerden tot Gods volk te behoren, Gods geboden en beloften te bezitten en zich op Gods Woord te verlaten, de Zoon van God hadden verworpen en gedood, en dus een synagoge van satan geworden waren; zo zijn allen, die de gedaante van godzaligheid zonder de kracht er van bezitten; die de orthodoxe leer verdedigen, maar Christus niet gehoorzamen; die zich beroepen op de vaderen, op hunne eerwaardige instellingen en formulieren, doch de naam van Christus en het Woord van God ter zijde stellen, een vergadering, die door de Satan wordt geleid. De Heer zal maken, dat dezen zullen komen om zich neer te buigen

voor de voeten van de getrouwen, en zo doende te erkennen, dat zij de waarheid aan hunne zijde hadden, en om te bekennen, dat deze getrouwen, door hen veracht, gesmaad en vervolgd, de voorwerpen waren van de liefde van de Heer.

Doch de getrouwen ontvangen een heerlijker belofte dan deze. De Heer vestigt hun blik op zijn spoedige wederkomst. "Ik kom haastig!" roept Hij de zijnen toe. Dat woord, tot de Gemeente in de dagen van de Apostelen gesproken, wordt hier door de Heer herhaald voor het getrouwe overblijfsel in *onze* dagen. Heerlijke belofte! Het geroep: "De bruidegom komt, gaat uit hem tegemoet!" heeft in onze dagen de christelijke kerk uit haren slaap wakker geschud, en weerklank gevonden in de harten van de getrouwen. Zij verwachten Hem, hunnen Bruidegom; zij zien uit naar zijn komst, om hen tot Zich te nemen en hen te voeren in de vele woningen van het Vaderhuis. En de Heer geeft hun hier de verzekering, dat Hij *haastig* komen zal.

Naar dat ogenblik, 't welk de Vader in zijn eigene macht gesteld heeft, verlangt Hij-zelf. De Bruidegom verlangt naar zijn bruid. De Koning ziet met vreugde de oprichting van zijn koninkrijk tegemoet. Met volharding wacht Hij in de hemel op de ure door de Vader bepaald, dat zijn Bruid hare hemelse woning kan binnentreden, en daarna zijn heerlijk koninkrijk op aarde kan opgericht worden. Dit regelt ons gedrag en onze gezindheid; want als Hij wacht, dan moeten wij ook wachten. En wij wachten Hem; wij zien met verlangen uit naar zijn komst om ons tot Zich te nemen; wij verheugen ons in het vooruitzicht van de openbaring van de zonen Gods, welke de schepping zelve reikhalzend verbeidt. De Geest en de Bruid roepen tot de hemelse Bruidegom: kom! Daarom zegt de Heer hier, dat de getrouwen het woord *zijner* volharding hebben bewaard. En zij ontvangen een heerlijke belofte. "Omdat gij het woord mijner volharding bewaard hebt, zo zal ik ook u bewaren uit de ure van de verzoeking, die over het gehele aardrijk komen zal, om te verzoeken, die op de aarde wonen."

Vóór de komst van Jezus met al zijn heiligen op aarde zal er een grote verdrukking zijn, hoedanige niet geweest is van het begin van de wereld tot nu toe, en ook niet weer zijn zal. (Matth. XXIV : 21.) Gelijk de eerste wereld vóór de zondvloed vol wrevel was; gelijk de lieden van Sodom in ongerechtigheid zich baadden; zo zal dan de wereld, onder aanvoering van de mens van de zonde, de antichrist, tegen God en Christus opstaan, in allerlei ongerechtigheden verzinken, allen, die weigeren daaraan mede te doen, vervolgen en doden, en zo doende rijp worden voor het oordeel, 't welk de Heer bij zijn komst op aarde zal uitoefenen. Doch uit die ure van de verzoeking zal de Heer de getrouwen bewaren. Evenals Henoch, die drie honderd jaren met God wandelde, werd weggenomen, eer de schrikkelijke dagen, die aan de zondvloed voorafgingen, kwamen, zo zal de Bruid van Christus door de Geschiedenis van de christelijke kerk

Heer in de hemel worden opgenomen, voordat de afval komt en de mens van de zonde geopenbaard wordt. Jezus komt in de lucht om de zijnen van deze aarde weg te nemen en hen in het Vaderhuis te brengen, en doet haar delen in zijn heerlijkheid en vreugde, terwijl de ongerechtigheid op aarde de overhand neemt, en de afgefallen kerk aan het oordeel wordt prijsgegeven. In de Openbaring, waar de oordelen die aan Jezus' komst op aarde voorafgaan en die bij zijn komst zullen plaats vinden, beschreven worden, zien wij de heiligen in de hemel de troon van God en van het Lam omringen en zich verheugen in Gods macht en in Jezus' liefde en heerlijkheid. (Openb. IV en V.)

Die komst van Jezus als Bruidegom heeft dus plaats vóór de grote verdrukking. Om de zijnen tot Zich te nemen, komt de Heer niet op aarde, maar in de lucht. (Zie 1 Thess. IV : 13-18.) Hij zal alsdan allen, die door Hem ontslapen zijn, opwekken, en die op aarde leven en in Hem geloven, zonder dat zij sterven, veranderen, en hen allen tezamen Hem tegemoet in de lucht opnemen, opdat zij voor altijd zijn zouden, waar Hij is, en zijn heerlijkheid zouden delen. Daarna komt de grote verdrukking; en aan het einde daarvan, na de openbaring van de antichrist, van de mens van de zonde, de zoon van het verderf, na de ontwikkeling van de macht van satan, die alle volken tegen Christus zal vergaderen komt de Heer met de zijnen om het oordeel over de wereld uit te voeren en zijn heerlijk koninkrijk op te richten.

Deze komst van Jezus in de lucht is de hoop van de Gemeente. Geen gebeurtenis, door de profeten van het Oude Verbond, of door de Heer en zijn apostelen voorspeld, gaat aan de komst van Jezus in de lucht om de zijnen tot zich te nemen vooraf. Alle voorzeggingen omtrent de gebeurtenissen op aarde en de oordelen, die er zullen plaats grijpen, vinden hunne vervulling ná de opneming van de gemeente. Die opneming van de gemeente kan elke dag gebeuren. Er staat aan deze komst van Jezus niets in de weg. Als het laatste lid uit de wereld getrokken en aan de Gemeente toegevoegd zal zijn, dan komt de Heer. Wij verwachten geen gebeurtenissen; wij hebben niet te letten op de tekenen van de tijden; maar wij verwachten Jezus' komst als Bruidegom. Hij zal verschijnen als Morgenster in de lucht om al de zijnen tot Zich te nemen. En Hij roept ons hier toe: "Ik kom haastig!" Welk een vreugde voor onze ziel! Weldra - misschien heden nog - zullen wij de Bruidegom zien, aan Hem gelijkvormig gemaakt worden en door Hem worden ingeleid in de hemelse woningen!

O, laat ons afgezonderd van de wereld, zijn woord bewarende, zijn naam verheerlijkende, met omgorde lendenen en brandende lampen zijn komst verbeiden! "Houd wat gij hebt, opdat niemand uwe kroon neme!" roept de Heer ons toe. Ja, laat ons volharden tot de einde. Laat ons te midden van het verval van

de kerk, bij het toenemen van ongeloof en ongerechtigheid, te midden van de opstand van de volken en de toenemende duisternis onzen blik omhoog heffen, ons reikhalzend uitstrekken naar Jezus' komst, en tevens met ijver arbeiden, zolang het dag is, en met getrouwheid getuigen van Gods onuitsprekelijke genade, die, zolang de tijd van de genade nog duurt, met open armen gereed staat om zondaars te behouden!

De beloften voor de overwinnaars volgen. Zij, die houden wat zij hebben, en dus in het gevoel hunner zwakheid, Jezus' woord bewarende en Jezus' naam niet verloochenende, op zijn komst wachten - dat zijn de overwinnaars. Heerlijke beloften worden hun gegeven.

"Die overwint, ik zal hem maken tot een pilaar in de tempel mijns Gods, en hij zal niet meer daaruit gaan; en ik zal op hem schrijven de naam mijns Gods, en de naam van de stad van mijn God, van het nieuwe Jeruzalem, dat uit de hemel afdaalt van mijnen God, en mijnen nieuwen naam."

Evenals in de vorige brieven zijn ook hier de beloften in overeenstemming met de toestand van de gemeente. Het overblijfsel houdt zich aan Jezus, de Heilige en Waarachtige, vast; het bewaart *zijn* woord; het verloochent *zijn* naam niet; het bewaart het woord *zijner* volharding. Welnu, de Heer zal hun geven al wat Hij zelf heeft. Dat is zijn vreugde. Om hen te doen delen in zijn heerlijkheid, en met hen voor de Vader te kunnen treden, heeft Hij het kruis verdragen, en de schande van dat kruis veracht. Pilaren zult gij zijn in de tempel *mijns* Gods; de naam *mijns* Gods zal ik op u schrijven, en de naam van de stad *mijns* Gods, en *mijnen* nieuwen naam. In de heerlijke betrekking, waarin Hij tot zijn Vader staat, doet Hij hen delen. Mijn vader is uw Vader, en mijn God is uw God. Gelijk Hij reeds in zijn gebed tot de Vader in Joh. XVII gezegd heeft: "Opdat de liefde, waarmede Gij mij liefgehad hebt, in hen zij, en ik in hen."

Die overwint, zal in de *tempel* Gods binnengaan, welke tempel hier staat tegenover de synagoge van satan; hij zal delen in het volle genot van de heerlijke dingen Gods, in de kracht van de vervulling van al Gods raadsbesluiten van liefde en heerlijkheid. In die tempel zal hij een *pilaar* zijn. Wie kleine kracht op aarde heeft, zal een pilaar worden in de tempel Gods hierboven. Gods kracht wordt in zwakheid volbracht; en die standvastig gebleven is te midden van de verleiding, die zal door de kracht van God een pilaar van kracht zijn in zijn tempel. Uit die tempel zal hij niet meer uitgaan. Onveranderlijk blijft hij dezelfde.

De naam van zijn God, zoals Jezus zelf als mens God kent en met Hem in gemeenschap is, zal de Heer op de overwinnaars schrijven, zodat zij al de Geschiedenis van de christelijke kerk

heerlijkheid van die naam zullen kennen en genieten. Ook zal Hij op hen schrijven de naam van de stad van zijn God, van het nieuwe Jeruzalem, dat uit de hemel van zijn God afdaald. Wie gelijk Abraham de stad verwacht, die fondamenten heeft, wier kunstenaar en bouwmeester God is; wie als een vreemdeling hier beneden zijn Heer en Heiland navolgt, en gescheiden leeft van de wereld, die zal in de heerlijkheid van het nieuwe Jeruzalem delen. Wanneer een koning uit zijn land is verjaagd, dan gevoelen allen, die aan zijn persoon verbonden zijn, zich vreemdelingen in hun land al de tijd, dat hun heer en meester afwezig is - zo is het met de Christen, wiens Heer verworpen is door de wereld, en die opgenomen werd door God in de hemel; hij leeft gescheiden van de wereld; hij voelt zich een vreemdeling op aarde; hij is te midden van de duisternis, waarin de wereld verkeert, een kind van het licht en de dag, en verwacht de dag van Jezus' verschijning. En als de Heer komt, dan wordt hij van hier weggenomen, en gebracht in het nieuwe Jeruzalem, dat Boven is.

En eindelijk wordt de *nieuwe* naam van Jezus op de overwinnaar geschreven. Niet zijn ouden naam van Messias, maar zijn bewonderenswaardige nieuwe naam. door Hem aangenomen als het resultaat van de hemelse verlossing.

Welke heerlijke beloften! "Wie mij eren, die zal ik eren," heeft de Heer gezegd, en waarlijk deze brief aan Filadelfia geeft daarvan een treffend bewijs. Hoe zwak de gelovigen in de tegenwoordige tijd van algemeen verval ook wezen mogen, waar zij prijsstellen op hetgeen Hij gegeven heeft, en daaraan vasthouden en zijn persoon lief hebben, hooghouden en verheerlijken, daar zal de Heer hun geven al wat kostelijk en liefelijk is voor zijn hart. Mocht Hij ons genade geven om in waarheid te verstaan, wat het zeggen wil met Hem verenigd te zijn, in zijn gemeenschap te leven, Gods heerlijke gedachten van vrede en zaligheid over ons te kennen, waardoor "in de toekomstige eeuwen zal worden betoond de uitnemende rijkdom zijner genade in goedertierenheid over ons in Christus Jezus !" Hij heeft ons verenigd met het voorwerp van al zijn vermakingen, van al zijn eeuwige genietingen, want wij zijn leden van zijn lichaam, van zijn vlees en van zijn benen, en wij hebben diens gevolge het voorrecht en het deel van Jezus zelve. Moge de Heere God onze harten bewaren voor de besmettingen dezer tegenwoordige boze eeuw, en moge Hij ons houden in de frisheid van de gemeenschap met en van de liefde tot Hem!

Koud noch heet; of het oordeel over het Naam-Christendom.

Openbaring 3:14-22

Uit de ure van de verzoeking, die over het gehele aardrijk komen zal, om te verzoeken, die op de aarde wonen, zal de Heer de zijnen bewaren. Voordat de ure van de verzoeking begint, komt de hemelse Bruidegom in de lucht om zijn geliefde Bruid van de aarde af te halen, en haar tot zich te nemen en in te voeren in het huis zijns Vaders. Volgens de openbaring omtrent deze heerlijke gebeurtenis aan de Apostel Paulus gegeven, zullen al de door Jezus ontslapenen, allen die door zijn verlossingswerk aan de macht van de dood zijn ontrukkt, worden opgewekt uit hun graven met een nieuw, onsterfelijk, geestelijk, hemels lichaam; zullen allen, die in Jezus geloven en nog op aarde leven, zonder te sterven, in een punt van de tijd, in een ogenblik veranderd worden en gelijkvormig zijn aan de verheerlijkten Heer; en zullen allen gezamenlijk van deze aarde ten hemel stijgen, de hemelse Bruidegom tegemoet in de lucht, om voor altijd bij en met Hem te zijn. De hele Gemeente, welke is het lichaam van de verheerlijkten Heer en de Bruid van de hemelse Bruidegom, is dan bijeen - de ontslapenen, zowel als de levend overgeblevenen - en is ingegaan in hare eeuwige woning.

Alle ware gelovigen hebben dan de aarde verlaten, en met hen is de Heilige Geest die in de gemeente op aarde kwam wonen na Jezus' verheerlijking, en die haar heeft verzameld, bewaard en geleid, naar de hemel teruggekeerd. In het laatste hoofdstuk van de Openbaring lezen wij, dat, evenals de Heer Jezus naar het ogenblik verlangt, dat Hij zijn Bruid tot zich nemen kan, en evenals de Bruid met verlangen uitziet naar de komst van haren Bruidegom, zo ook de Heilige Geest dat ogenblik met vreugde verbeidt. "De Geest en de Bruid roepen: kom!" Gelijk Eliëzer, op Abrahams bevel, een bruid voor Izaäk ging zoeken in Mesopotamië, en haar de woestijn doorleidde naar Kanaän, en haar bracht tot de erfgenaam van Abrahams rijkdommen en beloften, zo kwam de Heilige Geest op aarde om een Bruid te vergaderen voor de Zoon van God, die met eer en heerlijkheid aan Gods rechterhand gekroond is, en zal Hij haar de hemelse Bruidegom tegemoet voeren in de lucht en met haar het Vaderhuis binnengaan. Dan is Hij uit het midden weggenomen, die de verborgenheid van de wetteloosheid, welke thans reeds werkzaam is in deze wereld, tegenhoudt; zodat daarna de wetteloze, de mens van de zonde, de zoon van het verderf, zich in al zijn goddeloosheid en vijandschap tegen God en Christus zal kunnen openbaren.

Door deze opneming van de Bruid ontstaat de laatste periode in de geschiedenis van de christelijke kerk op aarde. Als de ware gelovigen in de hemel zijn
Geschiedenis van de christelijke kerk

opgenomen, blijven er slechts naamgelovigen over, die, omdat zij de liefde tot de waarheid niet aangenomen hebben om behouden te worden, onder het oordeel van de verharding komen, daar de Heer een werking van de dwaling over hen zal zenden, ten einde zij de leugen geloven; opdat allen geoordeeld worden, die de waarheid niet hebben geloofd, maar een welbehagen hebben gehad in de ongerechtigheid. (Zie 2 Thess. II:10-12.) Een korte tijd blijft de christelijke kerk nog bestaan, doch de Heer heeft haar verlaten; de Heilige Geest woont niet meer in haar, en de ware gelovigen zijn uit haar midden weggenomen. In de brief aan de gemeente te Laodicéa vinden wij hiervan de beschrijving.

Hoewel het waar is, dat thans reeds vele zogenaamde Christenen zich in de toestand bevinden, waarin de gemeente te Laodicéa verkeerde, zo is het toch duidelijk, dat in dezen brief ons de gemeente wordt voorgesteld, zoals zij wezen zal, wanneer de Heer al de zijnen tot zich genomen heeft. Komt in de brief aan Filadelfia geen enkele berisping voor, in die aan Laodicéa vinden wij geen enkele loftuiting. Niet tot dezen of genen, ook niet tot een groot gedeelte, maar tot de hele gemeente wordt gezegd: gij zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt. En de Heer woont niet meer in de gemeente; Hij heeft haar verlaten; Hij staat buiten de deur en klopt aan. Zodat de beschrijving, welke ons hier van de gemeente gegeven wordt, niet zien kan op de tegenwoordige toestand, waar de Heer nog in zijn gemeente woont; waar de Heilige Geest nog haar leidsman is; waar de ware gelovigen nog in haar vertoeven; maar alleen betrekking hebben kan op de tijd na de opneming van de ware gelovigen, wanneer de Geest en de Bruid de aarde hebben verlaten en de hemel zijn binnengegaan.

Merkwaardig is de wijze, waarop de Heer zich voorstelt aan de gemeente te Laodicéa: "Dit zegt de Amen, de getrouwe en waarachtige Getuige, het Begin van de schepping Gods." Waar de Heer de belijdende kerk, die de plaats van de Gemeente als Gods getuige op aarde inneemt, gaat oordelen, daar treedt Hij op als de Amen, de getrouwe en waarachtige Getuige, het Begin van de schepping Gods. De Gemeente had moeten vasthouden, dat in Christus Jezus al Gods beloften ja en amen zijn, maar zij heeft hierin geheel gefaald; zij heeft Gods beloften verworpen en veracht; zij heeft het getuigenis van de waarheid prijsgegeven; zij heeft al de kenmerken van een nieuwe schepping in Christus te zijn verloren; zij is afgefallen en aan de wereld gelijkvormig geworden; en daarom is zij verachtelijk in de ogen van de Heer, zodat Hij haar uit zijn mond zal spuwen. De Heer blijft echter steeds dezelfde. Hij is de Amen, die als de getrouwe en waarachtige Getuige al de beloften en raadsbesluiten van God zal vervullen en volbrengen; en die, daar Hij is het Begin van de schepping Gods, als het hoofd en het middelpunt van de hele schepping zal

openbaar worden. De gelovigen, die het verval van de gemeente erkennen, en haar algehele afval reeds vooruit zien, houden zich vast aan de onveranderlijkheid en eeuwige trouw van Hem, die gisteren en heden dezelfde is, en tot in eeuwigheid.

"Ik weet uwe werken, dat gij noch koud zijt, noch heet. Och! of gij koud waart of heet! Zo dan, omdat gij lauw zijt, en noch koud noch heet, zal ik u uit mijnen mond spuwen." Treurige en schrikkelijke toestand! Geen zwakheid en onwetendheid kenmerkt de gemeente, maar onverschilligheid en lauwheid. Dit is het ergste van alles. Tegenstand en vijandschap is beter te verdragen dan lauwheid, dan de onaandoenlijkheid van de onverschilligheid. Vandaar het onderscheid tussen het oordeel, dat over Thyatire en het oordeel, dat over Laodicéa uitgesproken wordt. In Thyatire zijn grove dwalingen, afgoderij en verwerping van Christus' gezag, maar in plaats van lauwheid is er ijver, en tevens een overblijfsel, dat de naam van Christus hoog houdt, en de waarheid verdedigt; en daarom wordt zij door de Heer ten aanschouwe van de gehele wereld geoordeeld. In Laodicéa daarentegen is de kennis van de waarheid geweest, het zuivere evangelie gepredikt, de naam van Christus verkondigd; doch zij is daaromtrent volslagen onverschillig geworden, het laat haar geheel koud; zij trekt er zich niets van aan; zij doet alsof er niets van bestaat; het is haar niet de moeite waard er zich tegen te verzetten of er zich warm voor te maken. Daarom wordt zij niet als een vijand geoordeeld, maar als een verachtelijk ding uit de mond van de Heer gespuwd. Wanneer de ware gelovigen in de hemel zijn opgenomen, dan zal de Protestantse kerk, als walgelijk voor de Heer, op smadelijke wijze verdwijnen. Thans reeds kunnen wij bemerken, wat er van haar worden zal. Een deel, 't welk nog enig gevoel voor God en godsdienst heeft overgehouden, zal zich tot de roomse kerk wenden, terwijl de meerderheid, tot volslagen ongeloof en wereldzin vervallen, zich van alle godsdienst zal afkeren om naar de lust huns harten te leven. Daardoor zal de roomse kerk in macht toenemen. Volgens de Openbaring zal de vrouw, de grote hoer, het beest, 't welk het herstelde romeinse rijk voorstelt, besturen. De grote strijd tussen de twee satanische machten in de wereld, het ongeloof en het bijgeloof, het socialisme en het klerikalisme, de rode en de zwarte internationale, zal dan ontbranden, van welke strijd het einde wezen zal, dat de volkeren van de aarde de kerk zullen vernietigen, het Christendom en elke andere godsverering van de aardbodem zullen verbannen, om zich neer te buigen voor de Antichrist, de god naar hun eigen zin en lust, in wie men, daar hij een mens is, zichzelf zal aanbidden. (Zie Openb. XVII: 15-18; 2 Thess. II:1-12.)

Doch het protestantisme vervalt niet alleen tot volslagen onverschilligheid omtrent Christus en de waarheid, maar neemt toe in eigenwaan en aanmatiging. In Sardis

was de naam van te leven, het voorgeven van beter te zijn dan de roomse kerk, terwijl er in werkelijkheid geen aanwezig was; doch er was toch nog een overblijfsel, 't welk zijn kleren niet had bevlekt, en 't welk volgens de brief aan Filadelfia uit de ure van de verzoeking in de hemel wordt opgenomen. In Laodicéa is geen overblijfsel meer: de ware gemeente is opgenomen, het naamchristendom is overgebleven, en zegt: "Ik ben rijk, en verrijkt, en heb aan geen ding gebrek." Thans reeds zijn er duizenden, die elke openbaring verwerpen die zich beroemen tot een nieuw licht gekomen te zijn, de oude banden losgemaakt en de dwaze vooroordelen verworpen te hebben, en die met minachting neerzien op allen, die nog aan God en zijn Woord vasthouden. Doch dan zal de *gehele* kerk zo geworden zijn. Niet sommigen, niet velen, maar allen zullen menen rijk te zijn en aan geen ding gebrek te hebben; zodat de Heer tot allen zonder onderscheid, tot de hele gemeente, moet zeggen: "Gij weet niet dat gij zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt." Deze woorden zijn het duidelijke bewijs, dat Laodicéa ons de kerk voorstelt, nadat de ware gelovigen in de hemel zijn opgenomen. Tot ware gelovigen toch, tot leden van de ware gemeente Gods, al zouden zij ook van God zijn afgeweken, kan de Heer onmogelijk zeggen: "gij zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt." Dit zou geheel in strijd zijn met de heilsleer en met de volkomen verlossing, die door Christus is aangebracht.

In Laodicéa zijn geen kinderen Gods meer. Het overblijfsel, dat in Sardis was, werd als Filadelfia in de hemel opgenomen. Alleen onbekeerde zondaren zijn overgebleven, die nog slechts voor korten tijd de naam van Christus dragen. De Heer spreekt Laodicéa dan ook toe, zoals wij onbekeerde zondaren toespreken, en zoals Hij in de gelijkenis van de maagden op de vraag van de dwazen: "Geeft ons van uwe olie?" de wijze maagden laat antwoorden: "Gaat tot de verkopers, en koopt voor uzelfen." - "Ik raad u goud van mij te kopen, beproefd in het vuur, opdat gij rijk wordt, en witte kleren, opdat gij bekleed wordt, en de schande uwer naaktheid niet openbaar worde, en ogenzalf om uwe ogen te zalven, opdat gij ziet." Hun ontbrak alles, wat een waar gelovige in Christus kenmerkt. Zij waren zonder de in het vuur beproefde goddelijke gerechtigheid, welke het deel is van de waren Christen, die, zoals Paulus zegt, de gerechtigheid Gods in Christus geworden is. Zij waren geheel ontbloot van die heiligheid, zonder welke niemand de Heere zien zal. Zij misten de zalving van de Heilige, die alleen in staat kan stellen de dingen geestelijk te onderscheiden. Zo waren zij dus gelijk aan de dwaze maagden. Zij droegen nog wel de naam van Christus, doch kenden Hem niet. Zij nemen de plaats in van de gemeente van de Heer, doch missen alles, wat daartoe behoort. Zij zijn oorspronkelijk de Bruidgom tegemoet gegaan, doch zijn niet bereid om Hem te ontvangen, en gaan daarom niet in tot de bruiloft. Toch heeft de Heer hen nog lief.

Hij heeft alle zondaren lief, en wenst, dat allen behouden worden en tot de kennis van de waarheid komen, maar in 't bijzonder heeft Hij hen lief, die zijn naam dragen en in vele opzichten, al is het dan ook maar uitwendig, tot Hem in betrekking staan. Daarom zegt Hij: "Allen, die ik liefheb, bestraf en kastijd ik; wees dan ijverig en bekeer u." En gelijk Jahweh met moeite scheiden kon van zijn tempel en van zijn heilige stad, zoals ons zulks op treffende wijze in de profeet Ezechiël wordt voorgesteld; gelijk Jezus met weemoed neerzag op de schone tempelgebouwen, die zouden worden verwoest, en treurde over de inwoners van Jeruzalem, die Hem verwierpen; zo valt het de Heer moeilijk om zijn gemeente op aarde, welke Hij om haar ongeloof, onbekeerlijkheid, ongerechtigheid en lauwheid had moeten verlaten, voor altijd vaarwel te zeggen en aan het oordeel prijs te geven. Daarom staat Hij nog aan de deur en klopt aan.

De woorden in vs. 20: "Zie, ik sta aan de deur en ik klop; indien iemand mijne stem hoort, en de deur opendoet, ik zal tot hem inkomen, en met hem het avondbrood eten, en hij met mij," kunnen zeer zeker gebruikt worden bij de evangelieprediking, en elke ziel worden voorgesteld, aan wie de Heer in zijn genade werkt; doch men moet die woorden dan op zichzelf nemen en losmaken van het verband, waarin zij voorkomen. De bedoeling hier is, dat de Heer buiten de gemeente staat, daar Hij de gemeente heeft verlaten, omdat Hij op het punt staat haar uit zijn mond te spuwen. De ware gelovigen, en met hen de Heilige Geest, door welke de Heer in de gemeente woont, zijn in de hemel opgenomen, en het huis is dus verlaten. Aan de deur van dat huis staat evenwel nog de Heer daar Hij zich slechts node van zijn gemeente kan afwenden; en Hij klopt aan, of er misschien iemand daar binnen mocht zijn, die Hem wil ontvangen. Hij denkt er niet aan, dat de gemeente Hem zal opendoen. Die tijd is voorbij. Zij heeft Hem veracht, gesmaad en verworpen, en wilde van terugkeer niet weten. Hij verliet haar om nooit meer terug te keren. Maar het kon zijn, dat de een of ander in het huis Hem nog wilde aannemen; welnu, ware dit zoo, dan zou Hij met de zodanige persoonlijk gemeenschap gaan oefenen. De Heer zegt niet: "Indien gij mijne stem hoort en de deur opendoet, ik zal tot u inkomen;" maar "indien *iemand* mijne stem hoort, en de deur open doet, ik zal tot *hem* inkomen." Voor de gemeente als zodanig is alle hoop vervlogen. Tot haar wordt gezegd: "Omdat gij lauw zijt, en noch koud noch heet, zal ik u uit mijnen mond spuwen."

"Die overwint," dat is degene, die zich van zijn onverschilligheid bekeert, en de Heer binnenlaat en met Hem in gemeenschap treedt, "ik zal hem geven met mij te zitten in mijnen troon, gelijk ook ik overwonnen en mij gezet heb met mijnen Vader in zijn troon." Deze belofte is van al de beloften, die in de zeven Brieven voorkomen, de

minst heerlijke. Al de anderen geven uitzicht op het genot van de hemelse zegeningen en vreugden, van de nauwe en innige gemeenschap met de Heer, van de plaats van eer en van heerlijkheid, die men in de hemel innemen zal; deze spreekt alleen van het zitten in de troon van Jezus en het deelhebben aan zijn heerschappij. Wie overwinnen zal uit Laodicéa, zal geen van de kenmerkende zegeningen aan de gemeente geschonken, deelachtig worden, maar slechts delen in de heerlijkheid, welke ook geschonken zal worden aan die gelovigen, die door de grote verdrukking gaan, en aan wie volgens Openbaring XX heerschappij met Christus gegeven wordt gedurende de duizend jaren.

Hiermede is de profetische geschiedenis van de christelijke kerk op aarde ten einde gebracht. Het is de geschiedenis van het verval en de afval van de gemeente. Niet als het lichaam van Christus of als het huis Gods, waaraan de Heer alleen werkt, wordt de gemeente hier bedoeld, maar als het huis Gods op aarde, 't welk de mens ter bewaring is toevertrouwd. De gemeente als het lichaam van Christus kan alleen bestaan uit dezulken, die met de verheerlijkten Heer in de hemel verenigd zijn. Het huis Gods, 't welk door God zelf wordt opgebouwd, bestaat uit louter geestelijke stenen. Als dit lichaam compleet zal zijn; als dit huis voltooid zal wezen, dan komt de Heer om de zijnen tot zich te nemen. De ware gemeente is dan in de hemel opgenomen en de Bruid tot de hemelse Bruidegom gevoerd. Maar de gemeente als Gods huis op aarde, waarin de mensen als Gods medewerkers werken, en 't welk de mens ter bewaring is toevertrouwd, heeft in hare verantwoordelijkheid gefaald. Het is *hare* geschiedenis, die ons in de zeven Brieven door de Heer op profetische wijze wordt gegeven. In het midden van de zeven ouden kandelaars wandelende als de Rechter van levenden en doden, beoordeelt de Zoon des mensen de toestand van de gemeente in de opeenvolgende tijdperken van haar bestaan op aarde, en beschrijft het verval en de afval van de gemeente. Het verlaten van de eerste liefde, waartoe de gemeente aan het eind van de apostolische eeuw gekomen was, leidde haar, toen zij zich niet bekeerde, noch zich door de kastijdingen van de Heer liet gezeggen, vanzelf tot vereniging met de wereld, en hieruit ontstonden natuurlijkerwijze ongerechtigheid, dwaling, afgoderij, verachting van het gezag van Christus en vervolging van de ware gelovigen. En nadat de Heer in zijn genade het licht weer had doen schijnen in de duisternis, en een deel zich had afgescheiden van de goddeloze Izebel, ontstond er een koud formalisme, 't welk eindigen zal in volslagen onverschilligheid omtrent Christus en zijn waarheid. Dientengevolge spreekt de Heer het oordeel uit over de christelijke kerk op aarde - in Thyatire over de roomse, in Laodicéa over de

Protestantse kerk, terwijl in Filadelfia de ware gelovigen als een afgezonderd overblijfsel worden gezien, 't welk de Heere tegemoet gevoerd zal worden in de lucht om als zijn Bruid in de hemelse woning in te gaan, eer de grote verdrukking komt, die over het gehele aardrijk komen zal, om te verzoeken, die op de aarde wonen.

Voor allen, die geloven, is deze profetische geschiedenis een ernstige waarschuwing. Zij leren er uit, hoe de Heer denkt over al wat er in de Christelijke kerk gedurende de verlopen eeuwen heeft plaats gevonden, en wat er van die kerk worden zal. Zij kunnen er door gebracht worden tot diepe verootmoediging voor Gods aangezicht; maar tevens tot ware afzondering van het kwaad, van de ongerechtigheid en de dwaling, van de on- en bijgelovigen, van de schijn van de godzaligheid, om als overwinnaars de hemelse Bruidegom te verwachten en tegemoet te gaan, en alsdan door Hem te worden verkwikt met al de heerlijke, hemelse zegeningen, die Hij hun belooft. Zij zullen eten van de boom des levens, die in het paradijs Gods is. Zij zullen op generlei wijze van de tweeden dood worden beschadigd. Zij zullen ontvangen van het manna, dat verborgen is. Hun zal gegeven worden een witte keursteen, en op die keursteen een nieuwe naam geschreven, welke niemand kent, dan die hem ontvangt. Zij ontvangen macht over de volken, en zullen Christus als Morgenster begroeten. Zij worden bekleed met witte klederen; hun naam wordt beleden voor de Vader en voor zijn engelen. Zij worden gemaakt tot pilaren in de tempel van God, en zullen niet meer daaruit gaan, zij ontvangen de naam van God, van de stad Gods, en Jezus' nieuwen naam op hen geschreven. Zij zullen met Jezus zitten in zijn troon. Wonderbare zegeningen! Heerlijke beloften! Mochten alle lezers dezer regelen tot de overwinnaars behoren! Mochten allen beantwoorden aan de beschrijving, welke de Heer van het overblijfsel in onze dagen geeft! Laat ons, geliefde broeders! afgezonderd van de wereld en hare godsdienst, als vaten ter eer in het grote huis van de Christenheid, gescheiden van de vaten ter oneer, de hemelse Bruidegom verwachten en tegemoet gaan! Onze pelgrimstocht is haast ten einde; weldra komt de Heer, en gaan wij onze hemelse woning, het heerlijk Vaderhuis binnen!

Verschenen in de jaargang 37 (1894) van "De Bode des Heils in Christus"

Herzien 2017 (jps)

Oude Sporen 2017

